

ΕΤΟΣ Ζ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δέκατος τρίτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 Γενουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἰσχύουσι — Γραφεῖον τῆς Διαβύσσου: Ὁδὸς Σταδίου, 6

18 Ἀπριλίου 1882

ΑΘΗΝΑΪΣ

[Ἱστορικὸν διήγημα Φερδινάνδου Γρηγοροῦ.
Μετὰφρασίς Σπυρ. Π. Λάμπρου].

Συνόλιμα: 181 σελ. 281.

Γ'

Ὁ Ἀσόντιος ἐκτὸς τῆς δημοσίας αὐτοῦ θέσεως ἐν Ἀθήναις ἐκέκτητο καὶ ἰδίαν οὐσίαν οὐκ ἄσημον¹. Οὕτω δὲ πάντως ἦτο ἀνὴρ τῶν εὐπολήπτων μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ὁ δὲ οἶκός του εἰς τῶν ἐν τῇ πόλει μάλιστα περιζητήτων. Ἡ θύνατο δὲ νὰ κοσμήσῃ αὐτὸν διὰ πάσης τῆς ἀρχαϊκῆς ἐκείνης καλλονῆς καὶ πολυτελείας ἦν εὐποροὶ φιλόσοφοι συνήθως ἐπέτρεπον ἐαυτοῖς ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Πλάτωνος ἐν Ἀθήναις. Τὰ τέκνα αὐτοῦ κηδεύθησαν ἐν εὐτυχίᾳ. Εἶχε δὲ δύο υἱοὺς, καλουμένους Βαλέριον καὶ Γέσιον, καὶ μίαν θυγατέρα ἧτις φαίνεται ὅτι ἦτο νεωτέρα τῶν ἀδελφῶν². Καὶ ἀγνοοῦμεν μὲν τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τῆς ὥραιας Ἀθηναΐδος· ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐγεννήθη μετὰ τὴν ἐξβολὴν τῶν Γόθων κατὰ τὸ 400 ἢ 401.

Ἡ λαμπρὰ φύσις τῆς κόρης ἐνεθάρρυνε τὸν πατέρα νὰ παράσχῃ αὐτῇ τὴν μάλιστα ἐπιμελελημένην ἀνατροφὴν. Οἱ Ἕλληνές φιλόσοφοι εὐηρεστοῦντο νὰ παιδεύωσι τὰς ἰδίας αὐτῶν θυγατέρας πᾶς ἐπιστήμης ἐκείνας ὡς αὐτοὶ ἐδίδασκον. Οὕτως ἐπραξάν ὁ μαθηματικὸς Θέων ὁ τῆς Ὑπατίας πατὴρ, ὁ φιλόσοφος Ὀλυμπιόδωρος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ὁ Νεοπλατωνικὸς Πλούταρχος ἐν Ἀθήναις³.

Ἡ σειρά τῶν σπουδῶν νεαρᾶς Ἑλληνίδος τῆς ἀρίστης κοινωνίας τῶν τελευταίων ἐκείνων χρόνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἤθελε καταισχύνει τὴν σημερινὴν ἡμῶν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν μᾶλλον καὶ αὐτῆς τῆς ἀξιολόγου παιδείσεως τῶν Ἰταλίδων τῆς Ἀναγεννήσεως, ἐπειδὴ βᾶσις αὐτῆς ἦτο ἡ πλου-

1. Ἀσόντιος τοῦ φιλοσόφου Ἀθηναίου εὐπορωτάτου, Μαλάλα Χρονογρ. XIV, 353.

2. «Ὁ Βαλέριον καὶ Γέσιον» Μαλάλας. — Τὸ Πασχάλιον Χρονικὸν γράφει Βαλεριανὸν καὶ Γέσιον. Ὁ Ζωναράς Βαλέριον καὶ Γενέσιον. Ἀμφότεροι οἱ τύποι Γενέσιος καὶ Γέσιος εὐρηγνται ὡς ὀνόματα Ἑλληνικά. Κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ὕπρχε γραμματικὸς τις Γέσιος ἐν Πέτρας κατὰ τὸν Σουΐδαν. Ὁ δὲ Νικηφόρος XIV, κεφ. 13 γράφει ἐσφαλμένως Ἀέτιον.

3. Περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὀλυμπιόδωρου Ἰδ. Μαρίνον ἐν βίῳ Πράκλου, κεφ. 9.

σιωτάτη, τελειοτάτη γλῶσσα καὶ φιλολογία ἦν καθόλου ἐγέννησεν ἡ ἀνθρωπότης.

Ἰυναίκες ὡς ἡ Ὑπατία καὶ ἡ Πουλχερία, ὡς ἡ Ἀθηναΐς, ἡ Ἀσκληπιγένεια καὶ ἡ Αἰδεσία ἀποδεικνύουσι τρανῶς, ὅτι καὶ τὸ γυναικεῖον φύλον ἐκείνων τῶν χρόνων κατάρθονε νὰ φθάσῃ εἰς μέγαν βαθμὸν παιδείσεως. Ἡ γραμματικὴ, ἡ ῥητορικὴ καὶ τὰ μαθηματικά, ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις ἦσαν ἀντικείμενα τῆς μαθήσεως πάσης εὐπαιδευτοῦ Ἑλληνίδος, καὶ πᾶσα πεπαιδευμένη κυρία ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Βυζαντίου ὡς ἐν τῷ μετᾶφω πατριεῖου ἡ διαπροποῦς ἀνδρὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἠπίστατο τὴν τέχνην τῆς κατασκευῆς λεπτῶν ὕφασμάτων καὶ κεντημάτων χρυσοπλόκων καὶ πορφυροῦφῶν¹. Καὶ ἦσαν μὲν αἱ Ἀθηναῖαι, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν μητρόπολιν παρὰ τὸν Βόσπορον ἢ πρὸς τὰς μεγάλας πόλεις Ἀντιόχειαν καὶ Ἀλεξανδρείαν, μικρὰ τις πόλις ἐπαρχιακῆ, ἀλλ' ἦσαν ὅμως οὐκ ἥττον αἱ παλαιαὶ πολυόνυμοι Ἀθηναῖαι. Ἡ πόλις αὕτη συνήγεν ἐν ἑαυτῇ πάντοτε νοήμονα κοινωνίαν ἐν τῷ θαυμασιωτάτῳ τόπῳ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἠθικῆς ἀτμοσφαιρᾶς τῆς Ἀττικῆς ἀνέπνευεν ἐνταῦθα ἔτι ὁ Ἀθηναῖος στοιχεῖα τῆς κλασικῆς παιδείσεως, ἡ δὲ καθημερινὴ ἐπικοινωνία μετὰ τῶν ἀριστουργημάτων τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν καὶ δι' αὐτὴ μόνη ἡ θέα τῆς Ἀκροπόλεως διεμόρφου πάντως καὶ διεπλαττε πᾶσαν εὐαίσθητον φύσιν.

Ἐξῶν δ' ἔτι τότε ἐν Ἀθήναις ἐπιφανεῖς εὐπατριδαὶ ἐξ οἴκων ἀρχόντων ἢ συγκλητικῶν, οἵτινες ἀνῆγον τὴν ἀρχὴν αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ σύγχρονοι Ῥωμαῖοι, εἰς μεγάλα τῆς ἀρχαιότητος γένη. Ὑπῆρχον δ' ἔτι αὐτόθι καὶ πλούσιοι πατρίσιοι. Ἐτι κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα διῆρχον πολῖται τινες Ἀθηναῖοι δυνάμενοι ὡς εὐεργεταὶ καὶ ἐλευθέριοι Μαικήναι νάνακαλῶσι τοὺς χρόνους Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ὡς ὁ Ἀρχιλάδας καὶ ὁ ἐκείνου γαμβρὸς, ὁ πλούσιος Θεαγένης.

Ὁ Ἀσόντιος δὲν ἐξήρτα ἰδιαιζόντως τὴν τιμὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν υἱῶν, ἀλλ' ἡ χάριεσσα καὶ εὐφυστάτη θυγάτηρ ἀντήμειβε τοὺς μόχθους αὐτοῦ

1. Τοιαύτη τέχνη θεωρεῖτο τότε ὡς ἀσχολία ἐπιφανῶν γυναικῶν. «Ἡ αἰὸς ἀξιαγάστων γυναικῶν νόμος, ὕφασμάτων καὶ τῶν τοιοῦτων ἔργων ἐπεμελοῦντο». Σωζομενοῦ Ἐκκλ. Ἱστορ. IX, κεφ. 3.

2. Ὁ πλατωνικὸς Ἠγίας διειπίετο ὅτι κατήγετο ἀπὸ τοῦ Σόλωνος. Beutler, de Athenarum fatiis, σ. 55.

διά τῆς λαμπροτάτης ἐπιτυχίας. Ἐν δὲ τοῖς ὑστερον ἔτεσιν ἀπέδειξεν ὅτι οὐδαμῶς εἶχε λησμονήσει τὸν Ὀμηρον. Ἀπήγγειλε δὲ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐμπειρίας τὰ χορικά ἄσματα τῶν τραγικῶν ὡς καὶ τὰ ἐξοχώτατα χωρία τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Λυσίου ἠπίστατο νὰ συντάτῃ ὡραίας ἐπιστολάς καὶ ἔμαθε νὰ ἐκφράζῃται κατὰ τὸ ἔθος τῶν χρόνων ἐκείνων μετὰ στόμφου ἔν τε τῷ πεζῷ καὶ ἐμμέτρῳ λόγῳ. Συνεζήτησε περὶ περιόδων ἀρχαίων συγγραφέων ἢ περὶ σοφιστικῶν προβλημάτων κατὰ σχολικὰ σχέδη. Ἐδιδάσκειτο νὰ λαλῇ πνευματωδῶς καὶ αὐτοσχεδιάζῃ ὡς τοῦτο ἐπετηδεύοντο οἱ μαθηταὶ ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις τῶν ῥητόρων. Ὁ πατὴρ διδάσκων αὐτὴν ὡς σοφιστῆς αὐτὸς κυρίως τὴν τέχνην τοῦ λέγειν καὶ γράφειν, ἀναπτύσσων αὐτὴ τοὺς θησαυροὺς τῆς ὡραίας τῶν ἀρχαίων φιλολογίας καὶ βοηθῶν αὐτὴ εἰς τὴν περίτεχνον ἔκφρασιν τοῦ λόγου, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ ἀνθος πάσης ἀνθρωπίνης τελειότητος ἰδίως διὰ τὸν καθηγητὴν τῆς ῥητορικῆς, ἐφρόντιζε συγχρόνως περὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς αὐτῆς παιδείας διὰ τῆς διδασκαλίας φίλων αὐτῷ διδασκάλων. Ἡ φήμη τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς θαυμασίας σοφίας τῆς Ἰπατίας ἐπλήρου τὰς Ἀθήνας μέχρι τοῦ ἔτους καθ' ἃ ἡ τελευταία αὐτῆ τῆς Ἑλλάδος Μοῦσα ἔπεσεν ὡς θύμα τοῦ φανατισμοῦ τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀλεξανδρείας. Τὸ δὲ παράδειγμα αὐτῆς εἶχεν, ὡς εἶκος, ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν εὐφυῆ Ἀθηναίαν νεάνην.

Ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἀθηναῖς ἐτύγγανεν ἐπιμελεστάτης ἀνατροφῆς, ἐδίδασκεν ἐν Ἀθήναις ἐγκωμιαζόμενος ὁ Πλούταρχος, ὅστις καὶ κατέσχεν ἐν τῇ πόλει τὴν ἔδραν μέχρι τοῦ ἐν ἔτει 431 συμβάντος θανάτου αὐτοῦ. Οὗτος ἐνέπνευσε πάλιν ζῶντιν εἰς τὴν Ἀκαδημαίαν καὶ δὴ διὰ τοῦ μυστηριώδους νεοπλατωνισμοῦ, τοῦ τελευταίου τούτου φιλοσοφικοῦ συστήματος τῆς Ἑλλάδος καθόλου, οὐ εἰσηγητῆς ἐγένετο ὁ Πλωτίνος. Ἡδὴ μετὰ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος τὸ σύστημα τοῦτο εἰσῆχθη καὶ εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ Ἡπειρώτου Πρίσκου, τοῦ προκατόχου τοῦ Πλουτάρχου. Ἡ νέα αὐτῆ θεολογία ἦτο πανθεϊστικὴ τις ἀνάπτυξις τῆς πλατωνικῆς ἰδεατικῆς θεωρίας, ἐπικαιρῶς λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὸν ὀσημέρα βαθύτερον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα διεισδύοντα Χριστιανισμόν καὶ πρὸς αὐτὸν ἀντιτασσομένη. Διὰ τῆς βαθμιαίας ἀνυψώσεως τῆς ψυχῆς ἐκ τῆς ὕλης, τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ καὶ τῆς μυστικῆς αὐτῆς συνενώσεως μετὰ τοῦ ἀπολύτου ἐνός, τοῦ γενικοῦ Θεοῦ, ἐξήτειτο ὁ ἐξευγενισμὸς τῆς ἐθνικῆς τῶν Θεῶν λατρείας εἰς ἠθικὴν τινα θρησκείαν καὶ ἡ κρατερὰ ἀντίστασις αὐτῆς κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ δι' ἐπιστημονικῆς τινος μυστικῆς διδασκαλίας προσδεκτῆς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ὄνειροπόλους καὶ τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ θαῦμα.

Ἄν εἴνε γνωστὸν ἡμῖν ἂν ὁ Λεόντιος ἦτο φί-

λος τοῦ Ἀθηναίου ἐκείνου Πλουτάρχου. Ἄλλ' εὐκολον ἦτο νὰ ἐπέλθῃ ὁ χωρισμὸς ἀλλήλων ἕνεκα τῆς διαφοράς τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν ἀσχολιῶν, ἐπειδὴ ἐξ ὑπαρχῆς ὑφίστατο τις ζηλοφθονία μεταξὺ σοφιστῶν καὶ φιλοσόφων. Ὅτε ὁ νεκρὸς Νεοπλατωνικὸς Πρόκλος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας οὐδὲν ἤθελε νὰ κούσῃ περὶ τῶν ῥητόρων, ἀλλὰ συνεδέθη μετὰ τοῦ τότε ἡγέτου τῆς Ἀκαδημαίας, τοῦ γηραιοῦ Πλουτάρχου, καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Συριανοῦ.¹ Ἄλλ' ἂν ὅμως ὅπωςδῆποτε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἦσαν φίλοι, ἢ Ἀθηναῖς ἠκροάσατο πιθανῶς τῆς διδασκαλίας τοῦ Πλουτάρχου περὶ τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας μετὰ τῆς ἰδίας τοῦ διδασκάλου θυγατρὸς, τῆς Ἀσκληπιγενείας. Τὸ ὄνομα τοῦτο εἶνε δι' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐπ' ἴσης σημαντικὸν ὡς τὸ τῆς Ἀθηναῖδος. Ὁ μὲν Λεόντιος εἶχεν ἀφιέρῃσει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς τὴν θεὰν τῆς σοφίας ἐκ προθέσεως ἐπιδεικτικῶν, ὁ δὲ Πλούταρχος ἀνέθηκεν αὐτὴν εἰς ἐκείνων τῶν ἑλληνικῶν θεῶν, ὅστις παρὰ τῇ Παλλάδι Ἀθηνᾷ ἴσα ἴσα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παρρημαζώσαντος Ἑλληνισμοῦ ἐτύγγανε παρὰ τοῦ εἰς τὴν πάτριον πίστιν ἐμμένοντος δήμου τῶν Ἀθηναίων τῆς μεγίστης λατρείας. Ἦτο δὲ οὗτος ὁ Ἀσκληπιῶς, ὃν συνήθως ἀπεκάλουν τὸν Σωτῆρα. Ὁ ναὸς αὐτοῦ κείμενος κατὰ τὴν νοτίαν κλιτὸν τῆς Ἀκροπόλεως οὐδόλως ἦτο κατεστραμμένος τὸν τέταρτον αἰῶνα τελευταῖον καὶ ἔτι ὀψιαιτέρον.² Ἐν τῇ αὐτῇ δὲ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν Ἀκαδημαίαν ἀνηκούσῃ οἰκίᾳ, μεταξὺ τοῦ Ἀσκληπιείου ἐκείνου καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸ θέατρον, κατῴκουν οἱ Νεοπλατωνικοὶ Πλούταρχος καὶ Συριανός, αὐτόθι δ' ἔζη καὶ ὁ διάδοχος αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἔδρας, ὁ εὐφυῆς Πρόκλος ὁ ἀποθανὼν μόλις τῷ 485.³ Ἡ δ' Ἀσκληπιγενεῖα συνεζεύχθη μετὰ τοῦ πλουσίου Ἀρχιάδα καὶ ἐγένετο μήτηρ θυγατρὸς διατηρησάσης τὸ μητρικὸν ὄνομα, ἧτις ἀργότερον ἐγένετο σύζυγος τοῦ Θεαγένους.

[Ἐπιτελεῖται συνέχεια].

ΠΕΡΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Πάντες οἱ παιδεῖαι λαχόντες, καὶ οἱ ἀνεπτυγμένον πῶς τὴν διάνοιαν ἔχοντες, γινώσκουσιν ὅτι ὑπάρχει τέχνη γραφικὴ, στενογραφία καλουμένη, διὰ τῆς ὁποίας εἶνε δυνατόν νὰ γραφῇ αὐτολεξεί λόγος προφορικὸς, ταύτοχρόνως τῇ προφορᾷ ὀλίγοι ὅμως ἀκριβῶς γνωρίζουσιν ὅποια τις ἢ τέχνη αὐτὴ, καὶ πῶς κατορθοῦται ἡ ταχεῖα καταγραφή τοῦ ἐκφωνομένου λόγου, ἄνευ μηχανικῶν τρόπων. Νομίζουσιν τινες ὅτι ἐκάστη τῶν λέξεων γράφεται δι' ἰδίου σημείου, καὶ ὅτι ἡ κερκλή τῶν στενογράφων εἶνε κινεζικὸν λεξικόν, περιεκτικόν

1. Μαρτίνος ἐν βίῳ Πρόκλου, κερ. 11.

2. Μαρτίνος κερ. 29. «Καὶ γὰρ ἠτύχηε τούτου ἡ πόλις τότε, καὶ εἶχεν ἔτι ἀπόρητον τὸ τοῦ Σωτῆρος ἱερόν».

3. Μαρτίνος κερ. 29. Hertzberg Gesch. Griechenlands, τόμ. Γ', σ. 529.

τόσων διαφόρου σχήματος σημείων ὅσαι εἶνε αἱ ἐν χρήσει λέξεις. Ἄλλοι ὑπολαμβάνουσιν ὅτι ἡ στενογραφία εἶνε ἀπλὴ συντόμευσις τῶν λέξεων, κατ' ἰδίους κανόνας καὶ τρόπους, γραφομένων κατὰ τὴν συνήθη κοινὴν γραφὴν. Οὐδὲν τούτων ὀρθόν. Ἡ στενογραφία εἶνε τέχνη γραφικὴ ἰδια ἔχουσα σημεία, οὐχὶ δι' ἐκάστην λέξιν, ἀλλὰ δι' ἐκαστον γράμμα τοῦ κοινοῦ ἀλφαβήτου, ἔχουσα πρὸς τοὺς ἰδίους κανόνας γραφῆς, καὶ συνθέσεως τῶν γραμμάτων πρὸς ἀπαρτισμὸν τῶν λέξεων, καὶ πρὸς ἀπαρτισμὸν τῶν προτάσεων.

Ὅπως παράσχωμεν δ' ἔννοιαν, ὅπως οὖν πλήρη, τοῦ τρόπου καθ' ὃν λειτουργεῖ ἡ στενογραφία, θέλομεν διαλάβει ἡδὲ ἐν συντομίᾳ περὶ ταύτης, καθιστῶντες γνωστὰ τὰ σημεία τοῦ συστήματος, ὅπερ οἱ Ἕλληνες στενογράφοι μεταχειρίζονται, τὸν τρόπον δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ ταχύτης, καὶ τὰ προσόντα, ἅτινα πρέπει νὰ ἔχη ὁ καλὸς στενογράφος. Ἐν τέλει δὲ πῶς τελεῖται ἐν τῇ Βουλῇ ἡ ὑπηρεσία τῶν στενογράφων.

Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὸ ὄνομα στενογραφία παρατηροῦμεν, ἀπέχοντες πάσης φιλολογικῆς ἐρεύνης, ἂν ἀρμόζῃ ἢ οὐ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς τέχνης, ὅτι ποικίλα ὀνόματα ἐδόθησαν ὑπὸ πολλῶν, περὶ ταύτης γραψάντων. Ὀνόμασαν αὐτὴν ταχυγραφίαν, ὠκυγραφίαν, φωνογραφίαν, τυποφωνίαν, νοτοφωνίαν, τυποστενογραφίαν, ἠχωγραφίαν, ὁμογραφίαν μεταχειρίσθησαν δὲ καὶ ἕτερα ὀνόματα ἄλλοι, ὀρηθέντες ἐκ τοῦ συστήματος τῆς γραφῆς, οἷον τὸ ζητοσιδογραφία zigzaggraphie.

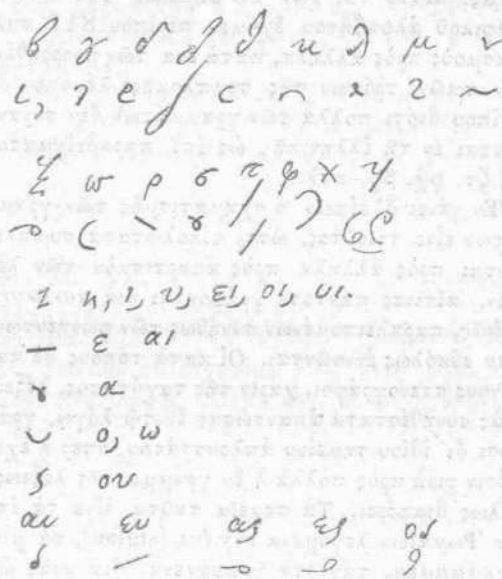
Ἄλλὰ πᾶσαι αἱ ὀνομασίαι αὗται οὐδόλως ἀποβίδουσι τὴν ἔννοιαν τῆς τέχνης περὶ ἧς γράφομεν δι' ἡ καθιερώθη ἡ λέξις στενογραφία, ληφθεῖσης ὡς κυρίως ἐννοίας τῆς στενότητος τῆς γραφῆς. Μόνον ἡ γερμανικὴ λέξις Geschwindigkeit ἔκφραζε τὴν ἔννοιαν, σαφῶς σημαίνουσα «τέχνην τοῦ γράφειν ταχέως» ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς εὐκολίας, ἣν ἔχει ἡ γερμανικὴ γλῶσσα περὶ τὴν δημιουργίαν λέξεων δι' ἀπλῆς παραθέσεως.

Συστήματα στενογραφικὰ ὑπάρχουσιν ἄπειρα ἐν χρήσει καὶ ποικίλα, οὐ μόνον εἰς τὰς κατὰ μέρος γλώσσας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γλώσσῃ. Ἐνταῦθα δὲ θέλομεν διαλάβει περὶ τοῦ συστήματος, ὅπερ μεταχειρίζονται οἱ ἐν τῷ ἑλληνικῷ κοινοβουλίῳ Ἕλληνες στενογράφοι.

Ἡ στενογραφία ὡς ὑπηρετικὴ τέχνη τοῦ λόγου λειτουργεῖ ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Κάτω Χώραις, Βελγίῳ, Ἰσπανίᾳ, Πορτογαλίᾳ, Ἰταλίᾳ, Ἑλλάδι, Ρουμανίᾳ, Οὐγγαρίᾳ, Κροατίᾳ, Σερβίᾳ, Τουρκίᾳ, Πολωνίᾳ καὶ Γαλλικίᾳ, Βοσνίᾳ, Ρωσσίᾳ, Φινλανδίᾳ, Δανίᾳ, Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ, Ἑλβετίᾳ, ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς ἀποικίαις Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀρκτῶς Ἀμερικῆς, ἐν Βενεζουέλᾳ, ἐν τῇ δημοκρατίᾳ Ἀργεντίνῃ, ἐν Βραζιλίᾳ, Κίνᾳ καὶ Ἰαπωνίᾳ.

Ἐν Ἑλλάδι εἰσῆχθη τὸ στενογραφικὸν σύστημα τοῦ Γαβελσβέργερ, θεωρούμενον τὸ τελειότερον τῶν ὑπαρχόντων, ὅπερ μετήνεγκεν ὡς ἀριστα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐκ τῆς Γερμανικῆς ὁ μακαρίτης Ἰωσήφ Μίντλερ καὶ ἐδίδαξε πρῶτος ἐνταῦθα.

Τὰ σημεία τοῦ στενογραφικοῦ τούτου ἀλφαβήτου εἶνε τὰ ἑξῆς:

Σημεῖα τόνων, στίξεως, θαυμασμοῦ ἢ ἐρωτήσεως, κεραλαίων γραμμάτων δὲν ὑπάρχουσιν εἶνε τι περιττὸν, ὡς περιττὴ εἶνε καὶ ἡ ὀρθογραφία, πλὴν τῶν περιεχουσῶν λέξεων δι' οὗ καὶ τὰ γράμματα ι, η, υ καὶ αἱ δίφθογγοι ει, οι, υι γράφονται δι' ἐνὸς σημείου δι' ἐνὸς ὡσαύτως καὶ τὰ γράμματα ο καὶ ω, καὶ τὸ γράμμα ε καὶ ἡ δίφθογγοι αι. Ἀντὶ τούτων ὅμως περιέχει τὸ στενογραφικὸν ἀλφαβήτον ἰδια σημεία διὰ τὴν δίφθογγον ου, ευ, ηυ, καὶ ἰδια διὰ τὰς καταλήξεις αι, ει, οι, ηι, ους.

Διὰ τῶν σημείων τούτων ὁ στενογράφος ἐκτελεῖ τὸ ἔργον του, ὅπερ ὑπῆρξε χρόνος, καθ' ὃν ἐθεωρεῖτο μαγικὸν καὶ διαβολικόν, καὶ ὅπερ ἐξεθείασαν δι' ἐπιγράμματα Ῥωμαῖοι ποιηταί. Γνωστότατον δὲ τὸ ἑξῆς ἐπιγράμμα τοῦ Μαρτιάλη,

Currant verba licet, manus est velocior illis
nondum lingua suum, manus peregit opus.

[*Ἄς τρέχωσιν αἱ λέξεις, ἡ χεὶρ εἶνε ταχύτερα ἐκείνων διότι μόλις ἡ γλῶσσα τελέσῃ τὸ ἔργον τῆς, ἡ χεὶρ ἐξετέλεσε τὸ ἐκυτῆς].

Τὰ ἀνωτέρω στενογραφικὰ σημεία συμπλέκονται τριχῶς πρὸς ἄλληλα πρὸς σχηματισμὸν λέξεων, καὶ κατὰ κανόνας, διαγραφόμενοι ὑπὸ τῆς τέχνης, εἰλημμένους δ' ἐκ τῆς φύσεως τῶν κατὰ μέρος γλωσσῶν. Ἡ συμπλοκὴ γίνεται 1) δι' ἀπλῆς παραθέσεως τοῦ ἐνὸς γράμματος πρὸς τὸ ἕτερον, ἐνομμένων δι' ἐνωτικῆς γραμμῆς, 2) διὰ κλιμακωτῆς παραστάσεως, ἧτις γίνεται μόνον ἐπὶ τῆς συνθέσεως συμπῶνου μετὰ φωνήεντος διότι

τὰ φωνήεντα ἐν τῇ στενογραφίᾳ ἔχουσι θέσιν τινὰ ἐν φωνητικῇ κλίμακι, 3) διὰ κράσεως καθ' ἣν δύο γράμματα συγχωνεύονται εἰς ἓν ὅπως διάφορον θατέρο σημεῖον. Πλὴν τῶν συνδυασμῶν ὁμοῦ τούτων ὑπάρχουσι καὶ τινες κατὰ συνθήκην, τοιοῦτοι δὲ εἶνε τοῦ σπ, σβ, σφ καὶ τῶν καταλήξεων ος, ες, ας. Ὡστε ἐπὶ τῶν 28 σημείων τοῦ στενογραφικοῦ ἀλφαβήτου ἔχομεν περίπου 841 συνδυασμοὺς πρὸς ἄλληλα, κατὰ ἓνα τῶν προσηθέντων τριῶν τρόπων τῆς συμπλοκῆς· λέγομεν δὲ περίπου διότι πολλὰ τῶν γραμμάτων δὲν συναντῶνται ἐν τῇ ἑλληνικῇ, ὡς ἐπὶ παραδείγματος ΧΥ, ΖΤ, ΦΧ, ΒΦ, κτλ.

Ἐν γένει δ' εἰπεῖν ὁ σχηματισμὸς τῶν γραμμάτων εἶνε τοιοῦτος, ὥστε εὐκολώτατα συμπλέκονται πρὸς ἄλληλα πρὸς ἀπαρτισμὸν τῶν λέξεων, αἵτινες πάντοτε γράφονται διὰ *μονοκορυφαίας*, παραλείπομένων συνήθως τῶν φωνηέντων, ὅταν εὐκόλως ἐννοῶνται. Οἱ κατὰ τόπους δὲ καὶ χρόνους στενογράφοι, χάριν τῆς ταχύτητος, λέξεις τινὰς συνηθέστατα ἀπαντάσας ἐν τῷ λόγῳ, γράφουσι δι' ἰδίῳ σημείου ἀπλουστάτου, ὅπερ ἡ ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς πολλὰ ἢ ἐν γράμματι τῆς λέξεως, ἢ ὅπως διαφέρει. Τὰ σημεῖα ταῦτα εἶνε τὰ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων λεγόμενα *siglae* (siglae), τὰ *μονογράμματα*, τάχιστα γραφόμενα, διὰ μιᾶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φορᾶς τῆς χειρὸς. Οἱ Ἕλληνες στενογράφοι ἐν τῇ Βουλῇ διὰ τοιούτων μονογραμμάτων γράφουσι τὰς λέξεις νόμος, σύνταγμα, βουλή, ὑπουργός, ἐφημερίς, γενικὸς, ἀληθής, ἐπομένως, ἔτος, ἡμέρα, ἄρθρον, συζήτησις, προϋπολογισμὸς κτλ.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ γνῶσις τῶν γραμμάτων ἢ τῆς συνθέσεως αὐτῶν, ὅσον ταχέως καὶ ἂν γράφονται, ὅπως ὁ στενογράφος προσηθῆν τὸν προφορικὸν λόγον· διότι ὅσον ταχέως καὶ ἂν γράψῃ τις τὴν φράσιν «ὁ πρὸ ὀλίγου καταβάς τοῦ βήματος», συγχειμένης ἐξ 27 γραμμάτων, πάντοτε ὑπάρχει χρεία πλείοτερου χρόνου, πενταπλασίου ἢ καὶ δεκαπλασίου τοῦ απαιτουμένου, ὅπως προφέρῃ ταύτην. Ἴνα σμικρυνθῇ λοιπὸν ὁ χρόνος οὗτος διὰ τὴν γραφὴν τῶν λέξεων, ὁ στενογράφος ἀποκόπτει συλλαβὰς αὐτῶν διὰ μεθόδου οὐχὶ αὐθαιρέτου, ἀλλ' ὑποκειμένης εἰς κανόνας ὠρισμένους, οὓς διδάσκαται κατὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς τέχνης του. Ἀρκεῖ ἐπομένως νὰ γράψῃ μόνον «ο πρ κβας ου βημ» ὡς ἐν τῷ σχήματι

ο π ρ κ β α ς ο υ β η μ

Αἱ πέντε αὐταὶ συλλαβαὶ εἶνε αὐτόχρημα γράφοι, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀσκήσεως κατορθοῖ ὁ στενογράφος ν' ἀναγινώσκῃ, ὡς ἐὰν ἦσαν αἱ λέξεις γεγραμμέναι ἐν συνήθει καλλιγραφικῇ γραφῇ. Ἐκ τῆς φράσεως δύναται νὰ παραλίπη τὴν λέξιν «ὀλίγου», ὡς εὐκόλως ἐννοουμένην, ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις «καταβάς» δύναται νὰ παραληφθῇ.

Κατὰ κανόνας ὠρισμένους γράφονται τὰ ἄρθρα, αἱ καταλήξεις τῶν ὀνομάτων τῶν διαφόρων κλίσεων, τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ π. χ. «ἐκλαμπρότατος», γράφεται διὰ τῆς στενογραφικῆς γραφῆς τάχιστα «εκλυτ» καὶ ἐκλαμπρότερος· «ελευρ», τοιαύτας συγκοπὰς ὠφίστανται ὡσαύτως τὰ ῥήματα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τούτων αἱ πολυσύλλαβοι μετοχαὶ τῶν παρακειμένων π. χ. παρακεινδυνευμένος γράφεται «παρκιν μενος». Διὰ τῶν τοιούτων συγκοπῶν, (αἵτινες εἶνε τὸ δυσκολώτερον μέρος τῆς τέχνης ταύτης· διότι παντὶ ἐγγράμματον ἀνθρώπῳ ὑπάρχει ἡ ἔξις τοῦ γράφειν πλήρεις τὰς λέξεις διὰ τῆς κοινῆς γραφῆς); κατορθοῖ ὁ στενογράφος νὰ προσηθῆν τὸν ἀγορεύοντα, παρακολουθῶν αὐτὸν κατὰ λέξιν, ὅταν εἶνε μετρίως ταχὺς, καθυστερῶν δὲ κατὰ μίαν λέξιν, ὅταν εἶνε ταχὺς, καὶ ὅταν ἀγορεύῃ κατὰ τινα τόνον. Τοὺς συνήθως δὲ μὴ ἀγορεύοντες, ἀλλ' ἀπλῶς ὁμιλοῦντας ταχέως, κατὰ τὸν τόνον, ὃν ἔχει ἡ συνήθως τοῦ βίου ὁμιλία, δὲν δύναται νὰ γράψῃ ὁ στενογράφος ἄνευ παραλείψεων.

Ὅπως κατανοήσωσι δὲ οἱ ἀναγνώσται ὁποῖον κείμενον γραπτὸν τοῦ λόγου ἔχει ὁ στενογράφος ἐνώπιόν του μετὰ τὴν ἀγόρευσιν, ἀναγράφουμεν ὧδε τὸ 68 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ἄρθρον 68. Τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς εἶνε ἡ τῶν καθ' ἑκάστην συνεδρίασιν ἐργασιῶν αὐτῆς ἔγγραφοι καὶ ἀκριβῆς ἐκθέσις· εἰς ταῦτα γίνεται συνοπτικὴ μόνον μνεία τῶν ἀγορεύσεων, οἱ δὲ ἀγορεύσαντες δὲν κατονομαζῶνται. Καταχωρίζονται δὲ ἐν αὐτοῖς αὐτολεξεῖ αἱ προτάσεις, αἱ αἰτιολογικαὶ ἐκθέσεις τῶν νομοσχεδίων, καὶ αἱ τῶν ἐπιτροπῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τηρεῖται διὰ στενογράφων καὶ λεπτομερῆς ἀφήγησις τῶν λεχθέντων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῶν συνεδριάσεων, αὐτολεξεῖ γινομένη καὶ δημοσιευμένη δι' ἐφημερίδος, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐφημερίς τῶν συζητήσεων τῆς Βουλῆς».

Ἴδου τὴν ἔγγραφον ὁ καλὸς καὶ ἐντελὴς κατηρητισμένος στενογράφος.

ρ 68 α πρακτικ ε βου εν ι ον καθ εκαστ συνδρ ργασ αυ εν γρη κ ακριβ εκθεσις ταυτα γιν συνοπτικ μονον μνεια ον αγρευσι ι δ αγρευον δ κατονομαζ καταχωριζον δ εν αυ αυτολεξ ε προτασ ε ετιολογικ εκθεσ ον νομοσχ και ε ον επιτροπ

εκτ ον επισμ πρακτ τριτ δια στρογγφ κ λπτμερ αφηγ ον λχθεντ απ αρχ μχρ τελ ον συνδρ αυτλεξ γνη κ δημοσευμεν δ φ υπο ν επιγρη φ ον συζ ε βου.

Τὸ ἄρθρον 68 περιέχει 474 γράμματα, ἂν ὑποθεθῇ λοιπὸν ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτὸ ῥήτωρ, ὁ στενογράφος ἤθελε γράψῃ διὰ τῆς στενογραφικῆς γραφῆς γράμματα μόνον 273 περίπου, τὸ ἥμισυ. Εἰς τὴν συντομίαν ταύτην προστιθεμένης τῆς μεγίστης ταχύτητος μεθ' ἧς πρέπει νὰ γράψῃ ὁ στενογράφος, τῆς εὐκολίας τῆς γραφῆς, καὶ τῶν

διακοπῶν, αἱ ποιεῖ ὁ ἀγορεύων ὅπως ἀναπνεύσῃ, ὧν ἐπωφελεῖται ὁ στενογράφος ὕψως γράψῃ λέξιν παραλειφθεῖσαν, καταννοεῖται ἀμέσως τὸ μυστήριον τῆς συγχρόνου τῆ προφορᾶς γραφῆς.

Ἀλλὰ πλὴν τούτων ὁ στενογράφος παραλείπει καὶ λέξεις ὀλοκλήρους καθ' ὠρισμένους κανόνας, αἱ ἀναπληροῦνται ἐν τῇ ἀντιγραφῇ ἀπὸ μνήμης π. χ. ἐπὶ τῆς φράσεως «ὁ ἀξιώτιμος κύριος (θεῖνα), βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας (θεῖνα), καὶ ὑπουργός ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν» παραλείπονται αἱ λέξεις «βουλευτῆς, τῆς ἐπαρχίας, καὶ ὑπουργός». Τοῦτου δ' ἕνεκα ὁ στενογράφος συμβαίνει ἐνίοτε καὶ νὰ προτρέχῃ τοῦ ῥήτορος· διότι κατὰ τὴν ἀνωτέρω φράσιν, γνωρίζων περὶ τίνος βουλευτοῦ καὶ ὑπουργοῦ ὁμιλεῖ ὁ ῥήτωρ, ὅταν οὗτος λέγῃ τὸ «ὑπουργός ἐπὶ τῶν», ὁ στενογράφος γράφει «ἔσωτ», δῆλ. ἐσωτερικῶν, ἅτε παραλείπων τὴν λέξιν ὑπουργός. Ὁ ἔχων μνήμην μεγάλην στενογράφος παραλείπει καὶ ἄλλας λέξεις, ὅταν μάλιστα εἶνε πολυσύλλαβος ὡς «συνταγματικὸν πολιτεύμα» ὁ στενογράφος γράφει μόνον τὸ — πολιτεύμα. Παραλείπονται δὲ πάντοτε αἱ ῥητορικαὶ ἐπαναλήψεις, σημειούμεναι διὰ τοῦ σημείου — π. χ. «Ἡ ἐξέλεξις τῶν ἐκλογῶν εἶνε ἐν τῶν σπουδαιστάτων ἔργων τῆς Βουλῆς, ἡ ἐξέλεξις τῶν ἐκλογῶν εἶνε...» Κατὰ τὴν δευτέραν ἐπαναλήψιν ὁ στενογράφος γράφει μόνον τὸ εἶνε, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ σημεῖον —.

Ὁ στενογράφος ἐπομένως, ὅταν πρόκηται ν' ἀντιγράψῃ τὸν στενογραφηθέντα λόγον, ἔχει ἐνώπιόν του ἀληθῆ λογιόγραφον αὐτοῦ, ὃν ἡ παραστήσις κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν πλήρη, ἀρτιμελῆ πρὸς ἀνάγνωσιν.

Ἄλλ' ὅπως εἶνε εἰς κατάστασιν ὅλην αὐτὴν τὴν λειτουργίαν νὰ ἐκτελεσθῇ ὀρθῶς, δὲν ἀρκεῖ ἡ ταχύτης καὶ ἡ δεξιότης τῆς χειρὸς, ἡ ἀκριβεία καὶ ἡ κατὰ τοὺς κανόνας γραφῆ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ καὶ μνήμην καλὴν, μεγάλως συντελοῦσαν εἰς τὴν καλὴν ἀνάγνωσιν, νὰ εἶνε δὲ καὶ κάτοχος παιδείας, καὶ νὰ ἐννοῇ κάλλιστα τοὺς ἀγορεύοντας, διότι ἂν δὲν ἀντιληφθῇ καλῶς, ἂν ἀπολέσῃ γράφων τὸν μῆτον τῶν ἰδεῶν τοῦ ῥήτορος, οὐδὲν θέλει δυνηθῆν νὰ ἀντιγράψῃ. Ὡσαύτως ὅταν δὲν γράψῃ λέξεις τινὰς, ἢ δὲν ἀκούσῃ ὀρθῶς, ἢ γίνῃ περὶ τὴν τράπεζάν του θόρυβος, ἢ συνομιλίαι δὲν παραλείπει μόνον ὅ,τι δὲν ἤκουσε, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο μέρος τοῦ λόγου, διότι μόνη ἡ ἐννοια τῶν προηγουμένων, καὶ ὁ σύνδεσμος τούτων πρὸς τὰ ἐπόμενα δίδει αὐτῷ πάντοτε τὸν μῆτον τῆς ἀναγνώσεως.

Πάντες οἱ γράψαντες περὶ στενογραφίας ὑπεστήριξαν δημοφώνως τὴν γνώμην ταύτην, ὅτι ὁ στενογράφος πρέπει νὰ εἶνε κάτοχος γνῶσεων καὶ παιδείας. Κυρίως ὁμοῦς πρέπει νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὴν γλῶσσαν, καὶ τοῦτο μάλιστα ἀπαραίτητον εἰς τοὺς Ἕλληνας στενογράφους, διότι παρ' ἡμῖν ὑπάρχουσι σπουδαῖαι διαφοραὶ γραμματικαὶ καὶ

συντακτικαὶ μεταξὺ τῆς ὁμιλουμένης καὶ γραφομένης. Ὁ ἀγορεύων πολλάκις παρεκτρέπεται ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου τοῦ τῶν κανόνων τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς συντάξεως· ἡ παρεκτροπὴ δὲ αὐτῆ δὲν ἐμποεῖ τόσῃν αἰσθησίν τῷ ἀκροατῇ τοῦ λόγου, προσέχοντι εἰς τὴν ἐννοίαν, ὅσην τῷ ἀναγνώστῃ. Διὸ ὁ στενογράφος ὀφείλει πάντα ταῦτα νὰ διορθοῖ, ὅπως τοῦλάχιστον ὁ λόγος ἐκτυπούμενος κατασταθῇ ἀναγνώσιμος, ἀφοῦ στερεῖται τοῦ χρωματισμοῦ τῆς φωνῆς, καὶ τῶν ῥητορικῶν σχημάτων.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βουλῇ ἐργάζονται πέντε στενογράφοι, ἕκαστος ἀνά ἡμίσειαν ὥραν, διότι δὲν ἀντέχει πλείοτερον ἡ χεῖρ, οὐδὲ ἡ ἐν γένει κατάστασις τοῦ σώματος, ἕνεκα τῆς μεγίστης προσοχῆς, ἣν ὁ στενογράφος καταβάλλει γράφων. Ὁ ἀντικαθιστάμενος ἀπέρχεται εἰς τὸ γραφεῖον, ὅπου ἀντιγράφει τὸ γραφὸν ὑπαγορεύων εἰς γραφεῖα, διὰ τὴν ταχύτεραν ἀντιγραφὴν. Ἐκάστη ἀντιγραφὴ ἡμισίας ὥρας λόγου ταχέως ἀγορεύοντος ῥήτορος ἀπαιτεῖ τοῦλάχιστον δύο ἡμισυ ὥρας διαρκούσ ἀντιγραφῆς. Ὅταν ὅλοι οἱ στενογράφοι περατώσωσι τὸ ἔργον τῶν συνενοῦσι τὰ μέρη, ἀριθμοῦσι τὰς σελίδας τῶν χειρογράφων τῆς ὅλης συνεδριάσεως καὶ παραδίδουσι αὐτὰ εἰς ἕτερον γραφεῖον, ἔχον εἰδικὴν ἐργασίαν τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῶν ἐν τῷ ἑθνικῷ τυπογραφεῖῳ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Μαρτίου 1882. Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΓΑΜΟΣ ΕΞ ΕΡΩΤΟΣ

Διήγημα.

Ἐκεῖνος ἀνά πᾶσαν προΐαν καὶ πᾶσαν ἐσπέραν ἔγραφεν ἐπὶ μικροῦ σημειωματαρίου, ἄνευ πολλῶν λόγων, εἰς ὕψος τηλεγραφικόν, πρόγραμμα μικρὸν καὶ δελτίον τῶν τῆς ἡμέρας του. Εἶχεν ἀρχίσει πράττων οὕτω εἰκοσαετής, τὴν 3 Ὀκτωβρίου 1869, ἰδοῦ δὲ καὶ ποῖα ἦτο ἡ πρώτη ἐγγραμμμένη φράσις ὑπὸ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην: Προεβιάσθη ἀνθυπασιπιστῆς εἰς τὸ 21^{ον} τῶν ἐρίππων ἀκροβολιστῶν.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου ἀπέθετεν ἐν συρταρίῳ τὸ σημειωματῆριον τοῦ λήγοντος ἔτους καὶ ἤρχισε συντάσσειν τὸ τοῦ ἐπομένου.

Ἐκείνη δὲ, μετὰ περισσοτέρως ἐπιμελείας καὶ ἐντελέστερα κάπως, ἐσημίονε λεπτομερῶς ἐντὸς τομιδίων δεδεδμένων διὰ κυανοῦ δερματίνου ἐπικαλύμματος καὶ ἀσφαλῶς κεκλεισμένων διὰ κλειδίου, ἐσημίονε τὸ ἡμερολόγιον τοῦ βίου της. Εἶχεν ἀρχίσει ὅτε ἦτο δεκαεξ ἔτων, οὕτω δὲ εἶχεν ἡ πρώτη φράσις της ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Μαΐου 1876:

Σήμερον φορῶ τὴν πρώτην μου μακρὰν ἐσθῆτα.

Ἐπανδρεύθη τῇ 17 Αὐγούστου 1879 καὶ τότε ἐσταμάτησε· δὲν ἔγραψε πλέον τίποτε εἰς τὰ μικρὰ κυανὰ τομιδία· ἐφύλαξεν ὁμοῦ καὶ ἔκρυψε

καλά καλά εις τὸ βάθος τῆς κρύπτῃς συρταρίου τὰ βιβλίακι δὲ διηγούντο τὸν βίον τῆς, ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ 1876 μέχρι τοῦ αὐγούστου 1879, κατὰ τὸ μετολαβῆσαν διάστημα ἐκεῖνο μεταξὺ τῆς πρώτης μακρᾶς ἐσθῆτος καὶ τοῦ γάμου.

Κ' ἐκεῖνος ὠπαύτως ἐνυμνήθη τῇ 17 αὐγούστου 1879, ἀλλὰ δὲν διέκοψε τὰς καθημερινὰς του μικρὰς σημειώσεις, τὰς ἐξηκολούθησε, καὶ εἶχεν ἤδη ἐντὸς συρταρίου τοῦ γραφείου του κείμενα δεκατρία μικρὰ σημειωματάρια, ἐν οἷς ἦτο ἐκτεθειμένος ὁ βίος του ἡμέρα τῇ ἡμέρα, ἀκριβέστατα, καὶ μ' ὅλον τὴν ἀκομφον συντομίαν τοῦ ὄφους του. Ἐνίοτε δ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐτέρπετο λαμβάνων ἀνὰ χεῖρας ἐν ὅποιον τύχῃ ἐκ τῶν σημειωματαρίων αὐτῶν, καὶ δισκέδαζεν ἀνοίγων αὐτὰ, ἀναγινώσκων δέκα, εἴκοσι σελίδας, ἀναζών οὕτως ἐν τῷ παρελθόντι, ἀντιπαρηθέτων τὸ ἄλλοτε πρὸς τὴν *σημερον*.

Λοιπὸν τὴν 19 Ἰουνίου 1881, ὁ ἀνθυπασπιστάκος τοῦ 1869, ἤδη λοχογὸς καὶ ἔχων *σειρὰν ταγματάρχου*, ἦτο μόνος, περὶ τὴν δεκάτην ἐσπερινήν, ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ δωματίῳ του, πρὸ τοῦ γραφείου του, τὸ μέτωπον εἰς τὰς παλάμας ἀκουμπῶν καὶ πορσπαθῶν νὰ ἐνθυμηθῇ ἂν εἰς τὰ 1878 τὴν ἀνοιξίαν, ἢ εἰς τὰ 1879 εἶχε δημοσιεύσει ἐν τῷ *Δελτίῳ τοῦ συνλόγου τῶν ἀξιωματικῶν* ἐν ἄρθρον του περὶ τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν μεταγωγικῶν λόγων ἐν Αὐστρίᾳ. Κ' ἐκεῖ τῷ ἦλθε κατὰ νοῦν, ὅτι πιθανὸν νὰ εὗρισκεν εἰς τὰ μικρὰ σημειωματάρια του ἐκεῖνα τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἄρθρου.

Ἦνοιξε τὸ περικλίειον αὐτὰ συρταρίου καὶ κατὰ τύχην ἀμέσως ἡ χεὶρ του ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἔτους 1879, οὗ τὸ σημειωματάριον ἤρχισε νὰ φυλλομετρή... Ἔστρεψε τὰς σελίδας, ἔστρεφεν, ἀλλ' ἐξαίφνης ἐκεῖ ἐσταμάτησε καὶ ἀνέγνωσε μετὰ προσοχῆς χωρίον τι, προκαλέσαν τὸ μειδίαμα του. Ἠγέρθη, ἀπεμακρύνθη τοῦ γραφείου του, μεταβὰς δὲ καὶ καθίσας ἐπὶ ἑδρᾶς εὐρείας, ἐξηκολούθησεν ἀναγινώσκων. Δὲν ἐσκέπτετο πλέον ποσῶς περὶ τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν μεταγωγικῶν λόγων ἐν Αὐστρίᾳ. Ἀρχαῖαι ἀναμνήσεις προσφρονῶς ἐξηγέρθησαν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἐξ ὧν ταυτοχρόνως ἀντηνακλάτο ἐπὶ μὲν τῶν χειλέων του ἑλαφρὸν μειδίαμα, εἰς δὲ τὰ ὄμματα του τρυφερὰ συγκινήσεις καὶ τρις, τετρακίς κατ' ἐπανάληψιν ὁ λοχογὸς ἐκεῖ τοῦ ἱππικοῦ ἐδέησε νὰ ἀπομάξῃ διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου του μικρὰν σταγόνα ἀρχῆς δακρύου.

Ἦτο βυθισμένος εἰς τὴν ἀνάγνωσίν του, ὅτε μία τῶν θυρῶν τοῦ γραφείου του ἠνεώχθη σιγὰ σιγὰ καὶ ἓν χαριτωμένον ξανθὸ προσωπάκι ἐπεφάνη προβάλλον διὰ μέσου τοῦ καταπετάσματος. ὡς εἰκὼν χρυσῆ μετὰ τὸ περιθώριόν τῆς.

— Καλὲ τί κάμνει ἐκεῖ ἐξοπλισμένος εἰς τὴν μεγάλην του πολυθρόναν; Μήπως κοιμᾶται; Πρὸ μικροῦ τὴν εἶχεν ἀποπέμψει ἀσπλάγχως, διότι,

ἔλεγε, ἤθελε νὰ ἐργασθῇ καὶ τὸν ἐνοχλεῖ, ὅταν παρίσταται καὶ αὐτῇ, τὸν ταραξσεῖ, τοῦ φέρει εἰς τὸν νοῦν του ἰδέας πᾶν ἄλλο ἢ πρὸς ἐργασίας.

Καὶ ταῦτα διαλογίζομένη, ἰδοῦ, μετ' ἀπειρῶν προφυλάξεων, λεπτῆ καὶ εὐλύγιστος ἐν ταῖς μακρᾶς πτυχαῖς τοῦ λευκοῦ ἐκ μουσελίνης κοιτωνίτου τῆς, ἡ νεκρὰ ξανθὴ ἔβη, ὡς διολισθαίνουσα ἐν τῷ δωματίῳ, τρία τέσσαρα βήματα ἀκροποδητῆ, καὶ ἔκλινεν ὀλίγον πλάγιως νὰ ἰδῇ... Δὲν ἐκοιμᾶτο... Ἀνεγίνωσκε, καὶ μάλιστα μετὰ μεγάλῃς προσοχῆς, διότι οὔτε κἂν ἤκουσέ τι, οὔτε μετακινεῖται... Ἐἶχε δίκαιον ὁ ἀνθρώπος... Καὶ ἡ ἀνάγνωσις ἐργασίᾳ εἶνε.

Κρατοῦσα τὴν ἀναπνοὴν τῆς ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνη βαίνουσα πρὸς τὴν πολυθρόναν, βραδέως πολὺ, βραδέως... καὶ, καθ' ὅλον τὸ διάστημα, ἐφ' ὅσον ἐθαδίζεν οὕτω, ἐν τι διελογίζετο. Ἦτο ἀκόμη καὶ ὀλίγον παιδί... μόλις εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἔτους... καὶ ἐρωτευμένη σφόδρα. Τοῦτου τεθέντος πρὸς δικαιολογίαν τῆς, ἰδοῦ τί διελογίζετο:

— Καὶ ποῦ νὰ τὸν φιλήσω τώρα; εἰς τὸ μέτωπον; εἰς τὸ μάγουλον; ἢ ἀπὸ ἄλλο καὶ παντοῦ καὶ ὅπου λάχῃ;

Καὶ ὅλον ἐπλησίαζεν... Ἦδη διὰ τῶν ἄκρων δακτύλων τῆς ἔψαυε σχεδὸν τὴν κόμην τοῦ λοχαγοῦ καὶ ἔκλινεν ὀριστικῶς πρὸς τὸ ἀπὸ *Μίγο καὶ παντοῦ καὶ ὅπου λάχῃ*, ὅτε κατέστη διὰ μιᾶς φοβερῶς ὠχρὰ... Ἐπὶ τῶν δύο σελίδων τοῦ ἀνοιχτοῦ σημειωματαρίου ἀνέγνωσε, τί;

16 Ἰουνίου. *Τὴν ἀγαπῶ!* 17 Ἰουνίου. *Τὴν ἀγαπῶ!!*

Ἐν μόνον θαυμαστικῶν μετὰ τὸ πρῶτον: *Τὴν ἀγαπῶ!* δύο μετὰ τὸ δεύτερον... Προχώρησε τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὰς 16 ἕως εἰς τὰς 17!

Λεπτὴν ἔβαλε φωνὴν καὶ τρέμουσα ὅλη:

— Τ' εἶν' αὐτὰ; εἶπε, τ' εἶν' αὐτὰ; Καὶ σχεδὸν ἐλιποθύμησε... Ἠγέρθη ὁ σύζυγός τῆς, τὴν ὑπεστήριξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἀλλ' ἐκείνη ἀναλυομένη εἰς δάκρυα καὶ κύμα λέξεων διακοπτομένων ὑπὸ λυγρῶν ἐμφωνῶν ἐξηκολούθησε:

— 16 Ἰουνίου: *Τὴν ἀγαπῶ!* 17 Ἰουνίου: *Τὴν ἀγαπῶ!!* Καὶ σήμερον ἔχομε 19! Ἀγαπᾶς ἄλλην! ἄλλην ἀγαπᾶς! Ἀχ, εἶνε τρομερὸν! Ἀχ, εἶνε φοβερὸν!

Τότε πλέον ἐκεῖνος, ἀπομάσσαν τὰ δάκρυά τῆς διὰ δύο φιλημάτων:

— Καλὲ κύτταξ ἔδω... δὲν βλέπεις; μὴ ἦσαι ἀνόητη, κύτταξ!

Ἐἶπε, καὶ ἔστρεψε τὴν πρώτην σελίδα τοῦ σημειωματαρίου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο τετυπωμένον διὰ μεγάλων ἀριθμῶν: 1879.

— Μπᾶ! ἀνέκραξε τότε ἡ ξανθοῦλα μετὰ τοὺς ἀπολειπομένους λυγμούς τῆς... Ἐγὼ ἤμουν! ἐγὼ ἤμουν!

Καὶ προσέθετο ἀφελῶς, ἀπερισκέπτως:

— Κρατοῦσες ἡμερολόγιον λοιπὸν, καὶ σύ;

— Τί; τί! κ' ἐγὼ;... Λοιπὸν φαίνεται καὶ σύ;...

Κ' ἐδῶ ἡ καλὴ ἠναγκάσθη νὰ δηλογήσῃ, ὅτι, ἂν ἐκεῖνος ἔγραφε τὴν φράσιν *Σὲ ἀγαπῶ!* εἰς μικρὰ σημειωματάρια ἐκ μαροκίνου μαύρου, καὶ αὐτῆ ὅμως ἐκ μέρους τῆς ἔγραφε τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν κατ' ἐπανάληψιν εἰς βιβλίακι ἐκ μαροκίνου κυανοῦ... Ἐπειδὴ δὲ ἔλεγε εἰς τὸν σύζυγόν τῆς:

— Δεῖξέ μου νὰ ἰδῶ ἂν ἔχη τρία θαυμαστικά εἰς τὰς 18 καὶ τέσσαρα εἰς τὰς 19,

— Χεῖρ με χεῖρ, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Πῆγαινε νὰ φέρῃ; τὰ βιβλιαράκια σου καὶ νὰ τὰ παραβάλωμε. Ὅθ' ἰδοῦμε ποῖος ἀπ' τοὺς δύο μας ὑπερέχει ἔς τὰ θαυμαστικά.

Τὸ δέλεαρ ἦτο ἰσχυρότατον. Ἦ νεκρὰ γυνὴ μετέβη εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἔτους τῆς 1879, ἐπανῆλθε δὲ φέρουσα τρία βιβλία ἀρκετὰ οἰκώδη.

— Τ' εἶν' αὐτὰ; Τρεῖς τόμοι! ἀνέκραξεν ὁ σύζυγος.

— Βέβαια, εἶνε ἡ πρώταις τρεῖς τριμηνεῖς! Σὺν κ' ἐσένα, ποῦ γιὰ ὅλον τὸν χρόνον ἔχεις ἓνα μικρὸ σημειωματάριακι ἐκεῖ, ἓνα τίποτα;

— Αἶ, πόσα κἀνεῖς μ' ὑποεῖ νὰ πῆ σὲ λίγα λόγια... Τώρα θὰ ἰδῆς... Ἐλα δὲ, ἔλα νὰ καθήσῃς ἔς τὸ πλάι μου... Ἐχει τόπο γιὰ δαδ' ἔς αὐτὴν τὴν πολυθρόνα.

— Τὸ ξεύρω πῶς ἔχει, σὺν καθήσῃς ἔς τὰ γόνατά σου... Μὰ δὲ γίνεται ὅμως.

— Διατί;

— Διότι ἴσως ὑπάρχουν ἔς τὰ βιβλία μου μερικά ποῦ δὲν κάμνει νὰ τὰ ἰδῆς.

Καὶ ἐδείκνυε λέγουσα τὰ κυανὰ τοιμιά τῆς ἐκεῖνος δὲ δεικνύων τὸ σημειωματάριον του:

— Ἴσως καὶ σ' ἐμένα ἔδω... Ἐχεις δίκαιον. Ἄς μείνωμεν καλλίτερα ἔτσι εἰς ἀπόστασιν, ἀντίκρου, ἀντίκρου. Καὶ νὰ διαβάσωμε μόνον ἐκεῖνα ποῦ θέλομε.

— Κι' ὅσα μέρη δὲ θέλομε, τὰ κόβουμε;...

— Ἐννοεῖται, ἐννοεῖται. Ἄρχισε σύ.

— Ὅχι, ἐσὺ ν' ἀρχίσῃς πρῶτος, γιὰ νὰ λάβω θάρρος.

— Ἄς εἶνε, μὰ ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω;

— Αἶ καλὰ! ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἀρχίζω ἐγὼ.

— Ὅχι, πρέπει ν' ἀρχίσω ὀλίγον πρὸ μ'προστά ἀπὸ σένα, ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἀρχίζει ἡ ὑπόθεσις τοῦ *Δράκου*.

— Ἐχεις δίκαιον, ἔτσι εἶνε... Κύτταξ λοιπὸν πότε ἦταν ὁ Δράκος;

— Στάσου, στάσου... Ἄ, τὸ ἦν περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου, τότε... Ἄ, τὸ ἦν... *Πέμπτη*

15 Μαΐου, νὰ ὑπάγω νὰ ἰδῶ εἰς τοῦ Σέρη τὸν Δράκον, ὠρᾶτον ἵππον μαυριδερόν, ἑπτὰ ἐτῶν.

Ἐἰς τὸ βιβλίον λέγει: *Ἐξαιρετικὸς ἵππος δι' ἱππασίαν, μεγάλα πράξας, ἔχει ἄλλα περιήρημον, ἐχρησίμευσε καὶ εἰς κυρίας.* Ὅθ' ἠκολούθησε εἰς τὰς 21. Μοὶ συνιστᾶται πολὺ ὑπὸ τοῦ δ' Ἐστίλλου. Καὶ μετὰ δύο σελίδας: *«Σάββατον,*

17 Μαΐου. Εἶδα τὸν Δράκον. Φαίνεται κάλλιστος ἵππος. Ὅθ' ἰδοῦμε μέχρι 2,500 φράγκων». Καὶ ἐπὶ τέλους μετὰ τέσσαρας σελίδας: *«Τετάρτη, 21 Μαΐου...»*

— Τὴν ἡμέρα ποῦ συναντήθημεν ἔς τὸ σιδηρόδρομον. Θυμοῦμαι πολὺ καλὰ τὴν ἡμερομηνία.

— Ναι, καλὰ δὲς... *«Τετάρτη, 21 Μαΐου.*

Ἐπῆγα εἰς τὸ ὑπουργεῖον. — Εἰς τῆς ἀδελφῆς μου. — Ἠγόρασα Δράκον 1900 φράγκα. — Εἰς ἐπιστροφῆν, ἐντὸς βαγονίου, ἐξαίσια κόρη καθημένη ἀπέναντί μου».

— Τὸ λέγει αὐτό; Ἐλα τώρα, μὴν προσθέτῃς τίποτε ἀπὸ κολακεία;

— Δὲν προσθέτω τίποτε.

— Νὰ ἰδῶ.

— Ναι, διάβασε.

— Πολὺ καλὰ... *Ἐξαισία... λέγει: Ἐξαισία... μάλιστα.*

— Ἐλα ἐσὺ τώρα... Κάτι θὰ ἔχῃς εἰς τὰς 21 Μαΐου, δὲν εἶνε δυνατόν.

— Ἄμ δέ; Μὴ θαρρεῖς θάγραψα κ' ἐγὼ: *Εἰς τὴν ἐπιστροφῆν, ἐντὸς βαγονίου, ἐξαιρετικὸς νέος καθήμενος ἀπέναντί μου;*

— Ὅχι, δὲ λέγω ἐξαιρετικὸς νέος... μὰ γιὰ κύτταξ τέλος πάντων.

— Ἄς εἶνε γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό... Νὰ ἰδοῦμε! *«Τετάρτη, 21 Μαΐου... Ἐπῆγα εἰς τὸ Λουδβρον... εἰς τὴν θείαν μου... εἰς τὴν Ἐκθεσιν...»* Σὲ λέγω, δὲν ἔχει τίποτε... Ἄ, ἄ! καὶ βλέπω...

— Βέβαια, βέβαια, δὲν εἶνε δυνατόν... Μὲ εἶχες προσέξει ἄλλο, τὸ ξεύρω...

— Νὰ τί ἔχει... «Εἰς τὴν ἐπιστροφῆν, ἐντὸς τοῦ σιδηροδρόμου, κάθηται ἀπέναντί μου ἓνας νέος. Μ' ἔβλεπεν, ὄλω μ' ἔβλεπεν, εἰς ὅλον τὸν ἠδρόμον... Ἄμα ἐσήκονα τὰ μάτια μου, ἐκεῖνος τὰ ἐχρημάτουν ἄλλ' ἄμα τὰ ἐχρημάτουν ἐγὼ, ἐπάνω μου τὰ δικά του. Ὅστε ἀπὸ τὸν σταθμὸν Σατοῦ, ἕως οὗ φθάσωμεν, δὲν ἐτόλμησα πλέον καθόλου νὰ ὑψώσω τὸ βλέμμα μου, ὅσον πολὺ διετέλουν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ματιᾶς του... Εἶχα μαζὺ μου ἐν ἀγγλικῶν μυθιστόρημα τὸ ἐπῆρα καὶ ἤρχισα ν' ἀναγινώσκω.

Ἄλλὰ τὸ ἐπῆρας ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβω ἐξ ἀρχῆς ὅλα τὰ φύλλα ὅσα ἐνόμιζα ὅτι εἶχα ἀναγνώσει εἰς τὸν σιδηροδρόμον».

— Δὲν εἶν' αὐτὰ ὅλα... Κάτι καταλαβαίνω πῶς ἔχει κ' ἄλλα.

— Δὲν ἔχουν σημασία.

— Ἀδιάφορον, διάβασέ τα' ἐγὼ σὲ τὰ δικά σου ὅλα.

— Ἄ μὰ ἐσὺ... ἐπὶ διαφέρει... Ξεύρεις τί θὰ συμβῇ; Ἐσὺ θὰ ἔχῃς ὄλω μικρὰς σημειώσεις ξηρὰ ξηρὰ, ἐνῶ ἐγὼ... ἔς ἐμένα ὑπάρχουν τόσαις λεπτομέρειαις, τόσαις περιγραφαῖς. Νὰ σοῦ πῶ καὶ τὸν λόγον: Ὅταν ἡ κυρία Γκιζάρ ἡ διδασκάλισσά μου μ' ἄφησε, με εἶπε: «Κόρη μου, δὲν

λέγω ότι γράφεις *ἀσχημα*, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ ἐργάζεσαι· διὰ νὰ ἀποκτήσῃς κάποιες ὕφους, πρέπει νὰ κάμῃς γυμνάσματα, ὅπως εἰς τὸ πιάνο. Νὰ τὸ κάμῃς συνήθειά σου νὰ γράφῃς κάθε βράδυ τρεῖς, τέσσαρας σελίδας ὅ,τι δήποτε... πῶς ἔπερασες τὴν ἡμέρα σου παραδείγματα χάριν, τί ἐπισκέψεις ἔκαμες κτλ.» Κ' ἐγὼ λοιπὸν ἄρχισα καὶ ἔκαμνα ὅ,τι μὲ εἶχε παραγγεῖλει ἡ κυρία Γκιζάρ.

— Πολὺ καλά, πολὺ καλά.

— Ὅχι, ἐνοῶ νὰ ἐξηγηθῶμε καλά ἐπὶ τοῦ προκειμένου, γιατί νὰ ἰδῆς τί θὰ συμβῇ... Τώρα σὲ ὀλίγο, ἐσὺ θὰ νομίζῃς ἔξαρνα ὅτι εἶνε αὐτὰ ποῦ ἔγραψα κατὰ τι ἐκτακτοῦ ὡς αἰσθημα, ὡς πάθος σφοδρότατον, καὶ πραγματικῶς δὲν θὰ ἦνε παρὰ γυμνάσματα συνθέσεως, δοκιμαί τὰς ὁποίας ἔκαμνα διὰ νὰ ἀποκτήσω ὕψος διηγήσεως εἰς τὴν γλώσσάν μου. Σοῦ τὸ λέγω, γιατί δὲν θέλω νὰ γελασθῆς.

— Ἐννοία σου δὲ γελοιοῦμαι... ἔλα πῶρα πέ μου τί ἔχεις ὑπάρχει ἀπὸ τὸ: *M' ἔβλεπεν, ὄλω μ' ἔβλεπεν, εἰς ὄλον τὸν δρόμον;*

— Μὰ δὲν εἶνε τίποτε ποῦ σ' ἐνδιεφέρει... Νὰ, ἀκουσε: «Καλὲ, μὴν εἶν' ἀλήθεια ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ἡ μάμμη μου προχθές; — Περίεργον πρᾶγμα... αὐτὴ ἡ Ἰωάννα μας διὰ μιᾶς ἔβγαλε τὸν εὐμορφῆ!» Κ' ἔπειτα ἔχει μία ὀμιλία ὀλόκληρη μεταξὺ τῆς μαμῆς μου καὶ τῆς μάμμης μου ἢ μαμμά μου ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μὲ λέγῃ ἡ μάμμη μου τέτοια πράγματα, νὰ μὲ βάζῃ ἰδέαις ἔς τὸ κεφάλι μου, κ' ἐνκ σωρὸ τέτοια... Δὲν ἔχουν κανένα ἐνδιαφέρον, σὲ εἶπα... Λέγε τώρα ἐσὺ ν' ἀκούσωμε.

— Δὲν ἔχω τίποτε εἰς τὰς 22.

— Οὐτ' ἐγὼ.

— «23 Μαΐου. Ἐπερὸν Δράκον. Τὸν ἐδοκίμασα εἰς πλατεῖαν καὶ εἰς δάσος. Θάρρῳ εἶνε περίφημος ἵππος».

— Καὶ γὰρ μένα;...

— Τίποτε.

— Ἄ! μὲ προσβάλλεις, πῶς γίνεται; Ἐγὼ ἔχω γὰρ σένα τόσα πράγματα εἰς τὰς 23. «Ὁ νέος ὁ ὁποῖος μ' ἔβλεπε προχθές εἰς τὸν σιδηρόδρομον, εἶνε στρατιωτικὸς. Πρὸ μικροῦ διήλθεν ἔφιππος μὲ τὴν στολὴν του. Εἶχε τρεῖς γαλόνια ἄρχιγγα. Λέγω διήλθεν, ἀλλὰ κατὰ παραπάνω ἔκαμε περὰ νὰ διέλθῃ μόνον... Ἄνοστα εἶνε αὐτὰ ποῦ θὰ γράψω τώρα, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀφοῦ τὰ γράφω μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μου!... Μήπως πραγματικῶς μὲ εἶχε παρατηρήσει μὲ ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον χθές εἰς τὸν σιδηρόδρομον; Μήπως ἠρώτησε περὶ ἐμοῦ νὰ μάθῃ; Μήπως γνωρίζει ὅτι κατοικῶ ἐδῶ; Μήπως τὸ ἔκαμε διὰ νὰ ἐπιδειχθῇ εἰς τὰ ὄμματά μου; Ἐμμενε περὶ ποῦ ἔν τέταρτον τῆς ὥρας ἐκεῖ εἰς τὴν πλατεῖαν πρὸ τῶν κικλίδων, ὀδηγῶν τὸν ἵππον του, πότε πλα-

νήσιος, πότε περιστροφικῶς, ἀναγκάζων αὐτὸν ν' ἀλλάξῃ βῆμα, νὰ στρέφῃ διὰ μιᾶς κτλ. κτλ. Νὰ ἐελπίζῃ τώρα νὰ μὲ σαγηνεύσῃ μὲ τοιαῦτα μέσα, κοινοῦ ἀνθρώπου ἰδέα!»

— Πόσον μ' ἀδικεῖς! Κύτταξ' ἐδῶ, κύτταξε εἰς τὸ σημειωματάριόν μου: *Ἐδοκίμασα τὸν Δράκον*, τίποτε ἄλλο. *Ἐδοκίμασα τὸ ἄλογόν μου καὶ ἀνεκάλυπτα*, ὅτι ἦτο πολὺ καλὰ μορφωμένον... Ἐν τούτοις ἐξακολοῦθει.

— Ἐξακολοῦθῶ. «Τὸ ἔσπερας, μετὰ τὸ γεῦμα, εἶπα εἰς τὸν Γεώργιον, ὁ ὁποῖος καίτοι δώδεκα ἐτῶν ἤδη, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ δαπανᾷ ὄλον τὸν καιρὸν του πικίζων μὲ στρατιώτας μονοκλιβδίνους καὶ κατὰ συνέπειαν γνωρίζει κατὰ βῆθος ὅλα τὰ στρατιωτικά: Γεώργι, τί βαθμὸς ἀξιωματικῶν εἶναι ἐκεῖνος ποῦ ἔχει τρεῖς γαλόνια; — Εἶναι λοχαγός. — Καὶ εἶνε ὠραῖο πρᾶγμα νὰ ἦνε κανεὶς λοχαγός; — Ἀπλάδῃ, ὠραῖο, ὅταν ἦνε κανεὶς καὶ εἰκοσιπέντε χρόνων, ἄσχημο εἰς τὰ πενήντα...

»Εἰκοσιπέντε χρόνων... ἴσως εἶνε κατὰ περισσότερο, ἀλλ' ὄχι πολὺ. Ἡ μάμμη μου ἡ ὁποία εἶχε πολὺ καλὸ αὐτὴ, ἤκουσε τὴν συνομιλίαν μου μὲ τὸν Γεώργιον καὶ λέγει: — Δὲν τὰ ξέζυρετε δά! Ἡ Ἰωάννα ζητεῖ ἀπὸ τὸ Γεωργιᾶν πληροφορίας περὶ τῶν στρατιωτικῶν...

»Ἐγὼ κατακόκκινη ὡς παπαροῦνα. Καὶ ἀρχίζει μία συζήτησις. Ἡ μάμμη μου νὰ ἐκφράζεται ὅτι ἔχει ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς τοὺς στρατιωτικούς, καὶ ἡ μαμὰ μου νὰ φωνάζῃ ὅτι ἀδύνατον νὰ συγκατατεθῇ ποτε νὰ μὲ δώσῃ εἰς κἀνθρώπον ποῦ θὰ μὲ σέρῃ ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπ' ἐκεῖ ὅπου τὸν μεταθέσῃ. Ἀπορῶ κ' ἐγὼ τί κἀνήμαί καὶ τὰς γράφω ὅλας αὐτὰς τὰς ἀνοησίας. Ἐκτελῶ βέβαια τὴν παραγγελίαν τῆς κυρίας Γκιζάρ. Ἐδῶ, εἶνε γραμμένον... Ἡ σειρὰ σου τώρα, ἐγὼ ἐτελείωσα.

— «Τετάρτη 25 Μαΐου. Ἐπανεῖδα τὴν ἀγνωστον μου κατοικεῖ εἰς μίαν τῶν ἐπὶ τῆς πλατείας οἰκιῶν διηρχόμεν ἔφ' ἀμάξης ἦτο εἰς τὸ παράθυρον μὲ παρατήρησε καὶ μοι ἔρῃνη, ὅτι ἐπισπῆ μὲ εἶχε παρατηρήσει διὰ τοῦτο ἀπεσύρθη ἀπὸ τὸ παράθυρον διὰ μιᾶς, πολὺ διὰ μιᾶς... Ἐψιπτοὶ θεοί! Τί χαριτωμένη ποῦ εἶνε!»

— Μπᾶ μπᾶ! Δὲν εἶνε πλέον τόσον ζῆρον τὸ ὕψος σου ὅπως πρὸ ὀλίγου... Παρατηρῶ πρόσδον... Βάζεις καὶ ῥήματα τώρα... Ἀρχίζεις νὰ γράφῃς τέλος πάντων.

— ἴσως διότι ἀρχίζω νὰ ἐρωτεύωμαι... Ἡ σειρὰ σου τώρα.

— «25 Μαΐου. Ἦμην εἰς τὸ παράθυρον ὅτε βλέπω ἐρχομένην δίτροχον ἀγγλικὴν ἀμαξάν, ἀκραιστάτην, ἀκαστράπτουσαν εἰς τὸν ἥλιον, συμρομένην ὑπὸ ἵππου μικροῦ—τί ὠραῖόν!—μαύρου, μαύρου, ὡς μελάνη ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμα ἕνα μικρὸν ἵπποκόμον ἐνδεδυμένον ἀμίμητα... καὶ εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ μικροῦ ἵπποκόμου ἐκεῖ-

νον τὸν λοχαγόν. Ἐπερὸς νὰ μείνῃ ἀτάραχος εἰς τὸ παράθυρον, τὸ ἐνοῶ. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη. Εἶπα μέσα μου: τώρα ἐγὼ θὰ τὸν ἰδῶ βέβαια καὶ θὰ τὸ παρατηρήσῃ αὐτὸς ὅτι τὸν βλέπω... Μὲ κατέλαβε ἕνας φόβος κ' ἔφυγα τρεχάτη εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης. Μὲ λέγει ἡ μάμμη μου: — Καλὲ τί ἐπαθες Ἰωάννα; — Τίποτε, γιατί μου, τίποτε. Ὁ Γεώργιος ὅμως, ὁ ὁποῖος ἦτο μαζὺ μου εἰς τὸ παράθυρον, φωνάζει ἰδιὰ μιᾶς: — Καλὲ δὲν ξέρεις, Ἰωάννα, ὁ λοχαγὸς αὐτὸς ποῦ ἔπερσε τώρα εἶνε ὁ χθεςινὸς μασκαριστικὸς ποῦ γύριζε μὲ τὸ ἄλογον.

— Ὁ μασκαριστικὸς, νὰ λέμε, ἤμουν ἐγὼ!

— Τῆς 26 Μαΐου δὲν ἔχω τίποτε... τίποτε, τίποτε. Νὰ, διάβασε νὰ ἰδῆς. Οὐτε λέξι γὰρ σένα. «Ἐδοκίμασα τὸ τριανταφυλλί μου φῶρεμα. Καλὰ μὲ πηγαίνει, ἀλλὰ λείπουν μερικαὶς πλέπταις. Εἶπα νὰ τὰς προσθέσω, κ.τ.λ. κ.τ.λ.» Φαντάσου, δὲν ἐσυλλογιζόμεν ἄλλο ἀπὸ τὸ τριανταφυλλί μου φουστάνι... Βλέπεις, ὅτι εἶχα τὸ νοῦ μου ἀκόμη...

— Ἐν τούτοις, κύτταξε, γὰρ μένα ἡ 26 Μαΐου εἶνε μεγάλη ἡμέρα, εἶνε ἡ ἡμέρα τοῦ Πικῶ. Δύο γραμμαί: εἶνε μόνον ἐδῶ, ἀλλὰ γεμάται: εὐγλωττία. «Ἐδόκα εἰκοσι φράγκα εἰς τὸν Πικῶ. Εἶνε βραβύς διπλωμάτης».

— Ἐδῶ δά εἶνε ποῦ χρειάζονται τὰ σχόλια.

— Ἀκουσε νὰ ἰδῆς. Τὸ μεσημέρι, τὸ θυλοῦμαι τόσο καλὰ, ἐνῶ ἐπρογευματικῶς εἰς τὸ ζενοδοχεῖον, λέγω εἰς τὸν Δουδριστά, ποῦ πηγαίνει κάθε ὥρα μὲ τὸ ἄλογον ἔς τὸ δάσος. — «Νὰ σοῦ πῶ, μήπως γνωρίζει; μία νέα ποῦ πηγαίνει πάντα καθάλα μαζὺ μ' ἕνα παιδαρέλι ὡς δώδεκα χρόνων καὶ μ' ἕνα γέρω ὑπρέτην; — Τώρα, τώρα νὰ σοῦ πῶ... πάει μὲ μιὰ μαύρη φοράδα; αὐτὴν λές; — Καὶ ὁ ὑπηρετῆς μ' ἕνα ἄλογο στακτί; ἐρωτᾷ ἕνας ἄλλος ποῦ τρώγαμε μαζὺ. — Καὶ τὸ παιδί μ' ἕνα ἀλογάκι κρεμιζί; λέγει ἕνας ἄλλος πάλι». Καὶ ἀρχίζει μία συζήτησις περὶ τῶν ἀλόγων... Τὸ ἀλογάκι τὸ κρεμιζί εἶνε περίφημο, ἡ φοράδα φαίνεται σὰν ἄλογο κομμένη.

— Καὶ εἶχαν δίκαιο... εὐτυχῶς.

— Εὐτυχῶς λέγει!... Ἐννοεῖται εὐτυχῶς! Τοὺς φωνάζα ἐγὼ «Μὰ βρὲ ἀδελφε, δὲν σὰς λέγω οὔτε γὰρ τὸ στακτὶ τὸ ἄλογο, οὔτε γὰρ τὴν φοράδα ἃ ἦνε μαύρη, ἐγὼ σὰς ὀμιλῶ γὰρ τὴν νέα». Τοῦ ἀκούω αὐτοί! μόνον τὰ ἄλογα, λέγει, προσέχουν αὐτοί. Μὲ ἰκανοποίησαν! καὶ φύγω, πηγαίνω ἔς σπῆτι μου. Κατὰ τὰς τρεῖς βλέπω τὸν Πικῶ, τὸν στρατιώτη μου, κάτω ἔς τὴν αὐλή. Τὸν φωνάζω ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ὁ Πικῶ εἶνε ἀληθῆς παρισιανός; σοῦ εἶνε μιὰ μονοίτσα... Τοῦ λέγω λοιπόν: «Κάνε ὅπως ξέρεις ἐσὺ Πικῶ, νὰ μάθῃς μὲ τρόπο ποιοὶ κάθονται ἔς τὸ τάδε σπῆτι ἔς τὴν πλατεῖα καὶ τί ἀνθρώποι εἶνε... Ἡ εἴσοδος εἶνε, ξέρεις, ἀπὸ τὸν πλαγινοῦ δρόμον... — Μένετε ἤσυχος, λοχαγέ. — Ἐννοεῖς ὅμως, μὲ τρόπον. —

Ἐννοία σας, ξέρω. — Ἄμα μάθῃς τίποτε, μοῦ τὸ λές αὐμο ἔς τὴν ἀναφορά».

— Δὲν εἶχε; βλέπω πολὺ ἀνυπομονησιᾶ δὲν ἔμπορούστε νὰ τοῦ εἰπῆς νὰ ἔλθῃ ἀμέσως;

— Στάσου νὰ ἰδῆς αὐτὸ καὶ εἶνε. Σὲ μιὰ ὥρα νὰ σοῦ τὸν ἔμπροστά μου ἐν δόξῃ... Τότε εἶνε ποῦ ἐξεφώνησεν ἕνα λόγο, μὰ τόσῳ ἀστεῖο, ὅπου γὰρ γούστο ἔτσι τὸν ἀνεγράφα ὄλον, ὅσο τὸ δυνατόν πιστότερον, εἰς τὸ σημειωματάριόν μου.

— «Γιὰ γούστο ἔτσι!... Τί τὰ κρύβεις τώρα; δὲν ἔντρέπεσαι! Πῆς, καυμένη, τὴν ἀλήθειαν... Ὁμολόγησε ὅτι δὲν σοῦ ἦτο καθόλου δυσάρεστον νὰ γράφῃς ὅ,τι δήποτε, ἀρκεῖ νὰ ἐπρόκειτο περὶ ἐμοῦ, καὶ νὰ σοῦ ὁμολογήσω τότε κ' ἐγὼ, ὅτι δὲν μὲ ἦτο δυσάρεστον νὰ γράφω ὅ,τι δήποτε, ἀρκεῖ νὰ ἐπρόκειτο...

— Ἄ! καλὰ, τὸ ὁμολογῶ.

— Κ' ἐγὼ λοιπόν... Διάβαζε τώρα.

— Διαβάζω. «Ἐρχεται ὁ Πικῶ καὶ μὲ λέγει: — Λοχαγέ μου, τὰμαθα ὄλα. Σὰς παρακαλῶ μόνον, ἄμα ἀρχίσω νὰ σὰς τὰ λέγω, νὰ μὴ μὲ διακόψετε καθόλου μὲ ἄλλας ἐρωτήσεις, γιατί τὰχω ὄλα ἔτσι μὲς ἔς τὸ κεφάλι, θαρρῆς βράζου...» Ἐστὸ δρόμον, ὡς ποῦ νάλθω, ὄλω καὶ τὰλεγ' ἀπ' ἐξῶ, σὰ μάθημα, μὴν τὰ ξεχάσω. Τὸ σπῆτι τὸ νομίζασαν τώρα τρεῖς μῆνες, κ' ἤλθαν ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ὁ κύριος εἶν' ἕνας κ. Λαβλινιέρ, μηχανομηχανικός, τηλεγράφος. Εἶνε μὲ τὴν πενθερά του, τὴν γυναῖκά του καὶ δύο παιδιά: μία κόρη (δεκαεὶς ἐτῶν) κ' ἕν' ἀγοράκι (δώδεκα ἐτῶν)... Ἐσταθῆτε, ξέρω καὶ τ' ὄνομα τῶν παιδιῶν... Ἡ Ἰωάννα καὶ Γεώργιος... Εἶνε πολὺ πλούσιοι, μὰ πολὺ πλούσιοι... Πέντε ἄλογα ἔς τὸ σταῦλο, τρεῖς ἀμάξια, τέσσαρας ὑπηρετὰς ἀρσενικοὺς, μιὰ μαγειρίτσα, τρεῖς καμαριεῖς: Ἰουλία, Ἀδέλα... Μὰ θαρρῶ δὲν σὰς ἐνδιαφέρει, λοχαγέ μου, τὸ ὄνομα τῶν ὑπηρετιῶν... Εἰς τὸ Παρίσι κάθονται εἰς τὴν λεωφόρον Ὁσμάν, ἀριθμὸς 28. Θὰ πῆτε πῶς τὰμαθα ὄλ' αὐτὰ; Μὲ μιὰ ὀμιλία μου μὲ τὸν θυρωρὸν... Μὴ με διακόψετε, μὴ με διακόψετε, λοχαγέ μου, σὰς παρακαλῶ... Θὰ πῆτε χάσω... Κατάλαβα ἐγὼ τώρα γιατί ἀνησυχεῖτε. Ἐποθέτετε πῶς θάκαμα καμμιὰ ἀνοησιᾶ, πῶς θὰ εἶπα ἴσως ὅτι πῆγα ἐκ μέρους σας... Ἄ μπᾶ, μπᾶ! Τώρα θὰ πῆτε: Πῶς ἐδιάβολο λοιπὸν αὐτὸς ὁ ζευζέκης ὁ Πικῶ κακῶς νὰ πιάσῃ ὀμιλία!... Δὲν ἦταν δύσκολο καθόλου, λοχαγέ μου, δὲ χρειάζονταν καὶ πολὺ... Αὐτὸς στέκονταν ἐκεῖ ἔμπροστά ἔς τὴν θύραν... Σιγά, σιγά κ' ἐγὼ βρίσκομαι ἔμπροστά σου, σὰν νὰ γύριζα καὶ νὰ χάζετα, καὶ ἄμα τὸν ἐπλησίασα, καταντικρὺ του καλὰ καλὰ, κάνω μιὰ: — Οὐφ! τί ζέστη! Ἀπαντᾷ ἐκεῖνος: — Ζέστη καὶ ζέστη!... Ἐξακολοῦθῶ ἐγὼ: — Κάτι ἄλλο, λιγότερον ἀπὸ χθές ὅμως. Ἀπαντᾷ: πάλι αὐτὸς:

»—Βέβαια σήμερα φυσάει λίγο αεράκι... Αυτό
»ήταν όλο! *Έγιν' η άρχή! Πιάσαμε την κου-
»θέντα! Τη στιγμή που κύτταζα να του τὰ φέσω
»βόλτα για να τον βρω τὰ σπουδαία, βλέπω
»και καταβαίνει στην αυλή, 'στο βάθος, μια κο-
»πέλλα—ψυχή μου κοπελοῦλα—με τὸ συμπά-
»θειο, λοχαγέ μου—κ' ἐκρατούσε 'στο χέρι της
»ένα κομμάτι ψωμί. Τὸν λέω— Εἰν' ἡ κυρά
»σου αὐτή; . . Μ' ἀπαντάει:—*Όχι, εἶνε ἡ κόρη
»τοῦ νοικάρη ποῦ βάλαμε, ἐνὸς ἀπ' τὸ Παρίσι. . .
»Κι' ἀρχίζει μονάχος τοῦ πιά και με τὰ ἀραδιά-
»ζει 'στη γραμμὴ ὅλα ὅπως σὰς τὰ εἶπα. Δὲ
»σὰς τὸ εἶπα ἐγώ; δὲ χρειάζονταν πολὺ. Αὐτὸς
»τῆλεγε μονάχος του. Κι' ἀκόμα ἔλεγε, ὅταν βλέ-
»πω ἐγὼ τὴ νέα και ζαναπερνάει ἀπ' τὴν αυλή
»χωρὶς να βαστά πιά τὸ ψωμί. Με λέει πάλι ὁ
»θυρωρὸς:— Νά την, να την πάλι ἡ κόρη του'
»ἔτσι ποῦ τὴν βλέπεις κάθε μέρα πηγαίνει και
»δίνει ψωμί 'στο ἄλογο της. . .

»Εν τούτοις ἡ νέα ἀνέβαινε τὴς σκάλας, ἀλλὰ
»σιγά σιγά, και μ' ἐτήραξε. *Έτσι σὰν να τὴς φρά-
»νονταν παρῆξε να με βλέπη ἐκεῖ, και σὰν να
»ἔλεγε μέσα της: Μὰ τί κάνει ἐκεῖ αὐτὸς ὁ στρα-
»τιώτης; . . Τέλος πάντων μπῆκε 'σπίτι. . . Ὁ
»θυρωρὸς ὅλω και να μοῦ λέγη κάτι ἐπαίνους, μὰ
»κάτι ἐπαίνους για τὴ νέα! πὼς εἶν' ἔτσι, πὼς
»εἶν' ἔτσι, συμπαθητικὴ, ἀγαθὴ, και ὄχι μόνο
»για τὰ ἄλογα, ἀλλὰ και για ὅλους ἔτσι. Μὰ
»καρδιά, μάλαμα! Για να ἰδῆτε τώρα, ἅμα
»ἦλθαν ἐδῶ, εἶνε τρεῖς ἐβδομάδες τώρα, ἡ κόρη
»τοῦ θυρωροῦ ἔτυχε να ἦε ἀρρώστη. . . Τὸ λοι-
»πὸν, ἀν θέλετε πιστέψτε το, δὲ χάνει καιρὸ ἡ
»νέα. . . Με συγχωρεῖτε ὅμως, λοχαγέ μου, δὲν
»σὰς ἐνδιαφέρουν βέβαια αὐταὶ ἡ λεπτομέρειαι
»τώρα. . . Τί; σὰς ἐνδιαφέρουν; Καλὰ λοιπὸν,
»ἐξἄκολουθῶ. . . *Έλεγα λοιπὸν, τὴν κόρη τοῦ θυ-
»ρωροῦ ποῦ ἦταν ἀρρώστη πῆγαινε κάθε μέρα
»και τὴν ἔβλεπε' τὴς ἔστειλε ζωμὸν, ὅ,τι καλὸ
»φαγι για τὴν ἀρρώστια της' τὴς ἔφερε μόνη της
»παιγνίδια, κουφέτα' ὅρας πολλαὶς καμμιά φορά
»ἔμενε 'στο καμαράκι της και τὴς διηγοῦνταν πα-
»ραμύθια. . . σὲ ποῖαν τώρα; 'στην κόρη τοῦ θυ-
»ρωροῦ, 'ς ἕνα παιδί! . . . Αὐτὰ κι' ἄλλα μοῦ τὰ
»διηγοῦνταν ὁ θυρωρὸς, ὅταν ἔρχεται μιὰ καμα-
»ριέρα. . . μιὰ νοστιμούλα, λοχαγέ μου, με συμ-
»πάθειο, και λέγει 'στο θυρωρὸ:—Δὲν ἔχει κα-
»νένα γράμμα για τὴν κυρία Ἰωάννα;—Για τὴν
»κυρία Ἰωάννα, τὸ ξέρεις, ἅμα ἔχη γράμμα, τὸ
»φέρνω ἀμέσως μόνος μου. . . *Εγὼ ἔλεγα μέσα
»μου:—Καλὰ ἦλθαν ἔτσι τὰ πράμματα' τώρα
»και μ' ἔχει να βγῆ και ἀπὸ τὴν καμαριέρα. . .
»*Αρχίζω λοιπὸν τὴν ἰδία μέθοδο:—Οὐφ! ζέ-
»στη!—Ζέστη και ζέστη!—Κάτι λιγώτερη
»ἀπὸ χθές. . . *Ἐπέτυχα και πάλι, ὅπως με τὸν
»θυρωρὸ. Ἡ καμαριέρα μ' ἐρωτᾷ ἀγνωρίζω ἕναν
»κάποιον Καμὰ, λοχία' 'στο 10 τῶν οὐσάρων. . .
»*Αρχίζουμε μιὰ κουθέντα. . . μὰ ἐκεῖ μονομιᾶς:

»—Οὐ! πηγαίνω, με λέγει, πηγαίνω. . . *Ἐξάσα
»ποῦ περιμένει ἡ κυρία!—Και τί; θυμὸν σὰν
»ἀργήσης, μαλόνει;—Τί λέει! ἡ κυρία μου να
»θυμώση, να μαλώση! ὁ Θεὸς φυλάξοι! Μὰ εἶνε
»κι' ἄλλη 'στον κόσμο σὰν τὴν κυρία Ἰωάννα; . .
»*Ἀπάνω 'ς αὐτὸ φεύγει, φεύγω κ' ἐγὼ ὕστερ'
»ἀπὸ λίγο. Ὁ θυρωρὸς πιά δὲν ἔχει να μοῦ πῆ
»τίποτε ἄλλο' ἔμαθα μόνον, ὅτι ἡ καμαριέρα αὐτὴ
»εἶνε ἐκεῖνη ποῦ τὴν λέω Ἰουλίαν.

— Τελείωσες;
— Αὐτὸ ἦτον, ἐτελείωσα.
— Λοιπὸν ἔβαλες να με κατασκοπεύουν;
— Ἐννοεῖται. Νὰ ἰδοῦμε ὅμως και τὸ δικό
»σου τί λέγει 'ς τὰς 26;

— *Ἀέτως. «*Δευτέρα 26 Μαΐου.* Μετὰ με-
»τηρβρίαν ἐπήγαινα να δώσω ψωμάκι εἰς τὴν
»Νέλλη μου, και καθὼς κατέβαινα τὰς βαθμίδας,
»βλέπω ἕνα στρατιωτικὸν συνομιλοῦντα με τὸν
»θυρωρὸν. *Ἐμεινα περιπυρὸν πέντε λεπτὰ εἰς τὸν
»σταῦλον' ἐξέρχομαι, παρτήρω πάλιν, ἀκόμη
»ἐκεῖ ἦτον ὁ στρατιωτικὸς. . . *Ἀναβαίνω πάλιν
»εἰς τὸ δωμάτιόν μου' εὐρίσκω τὴν Ἰουλίαν. *Ὡ
»τί τρομερὸν πρᾶγμα ὅταν σὰς ἔλθῃ ἡ περιέ-
»ργεια! Λέγω λοιπὸν εἰς τὴν Ἰουλίαν:—Πῆγαινε
»να ἰδῆς, περιμένω ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ Παρίσι,
»πῆγαινε κάτω 'στο θυρωρὸ να ἰδῆς μήπως ἔ-
»φθασε. . . Φεύγει ἡ Ἰουλίαν. . . περιμένω. . .
»περιμένω. . . δὲν ἐπιστρέφει ἀκόμα. Μεταβαίνω
»εἰς τὸ πλαινὸν δωμάτιον, ποῦ δίδει εἰς τὴν αὐ-
»τὴν, και βλέπω κάτω τὴν Ἰουλίαν. . . Συνομι-
»λεῖ και αὐτὴ με τὸν στρατιωτικὸν! *Ἐπὶ τέλους
»ἐπιστρέφει.—Δὲν εἶχατε γράμμα κυρία.—*Ἀρ-
»γῆσες πολὺ, τί ἔκαμνες;—Δὲν ἀργήσα, κυρία.
»—*Σὲ λέγω, σὲ εἶδα' ὀμιλοῦσες με ἕναν οὐσάρο.
»—*Εγὼ! . . σὰς βεβαιώνω, κυρία.—*Ἀρὸς σὲ λέ-
»γω ποῦ σὲ εἶδα με τὰ μᾶτια μου.—Δὲν ὀμι-
»λοῦσα με οὐσάρο, κυρία' ἦταν ἰππέας' δὲν εἶν'
»ἡ ἰδία ἡ στολή τους, διαφέρει πολὺ. Οἱ οὐσάροι
»ἔχουν κορδόνια ἄσπρα. . . κι' αὐτῶν τῶν ἄλλων τῶν
»ἀκροβολιστῶν εἶνε μαῦρα' οἱ οὐσάροι ἔχουν μώρικον
»τὸ περιλαίμιον, οἱ ἄλλοι κόκκινον.—Και ποῦ τὰ
»ξέρεις ἐσὺ αὐτὰ, Ἰουλίαν;—*Εγὼ ἕναν ἐξά-
»δελφον οὐσάρο, κυρία. Αὐτοὶ ἐδῶ δὲν εἶνε οὐσά-
»ροι, εἶνε ἰππικὸ ἀκροβολιστικὸ: δύο συντάγμα-
»τα, τὸ 21 και τὸ 22, εἶνε στρατοπεδεμένα μα-
»ζύ. . . Αὐτὸς ὁ στρατιώτης κάτω εἶνε ἀκροβο-
»λιστὴς εἰς τὸ 21. . .

»Εἰς τὸ εἰκοσι ἕνα! Τὸ σύνταγμα του! Ἡ συ-
»νομιλία μου αὐτὴ μετὰ τὴς Ἰουλίαν ἐπέπρωτο
»να ἔχη λυπηρὰς συναπίας. . . *Ἦτο ἐξ περιπυρὸ ἡ
»ὄρα, ὅταν ἐξῆλθομεν με τὴν μητέρα μου να κά-
»μωμεν ἕνα γυρὸν πεζῆ εἰς τὴν πλατεῖαν. *Ἀ-
»παντῶμεν δύο ἀξιωματικούς τοῦ ἀκροβολιστι-
»κοῦ ἰππικοῦ. Και λέγει ἡ μαμά:—Εὐμορφα ἔ-
»λογα ἔχουν αὐτοὶ οἱ οὐσάροι! *Εγὼ δὲ ἀμέσως
»ἡ ἀπερίσκεπτος ἀπαντῶ:—Δὲν εἶναι οὐσάροι,
»εἶνε ἰππεῖς ἀκροβολισταί' οἱ οὐσάροι ἔχουν κορ-

»δόνια ἄσπρα, οἱ ἀκροβολισταὶ μαῦρα' οἱ οὐσά-
»ροι ἔχουν τὸ περιλαίμιον μῶρ. . . Δὲν ἐπρόφρασα
»να τελειώσω. . . Κυττάζω τὴν μαμά. . . *Ἦτο
»ἐμβρόντητος:—Και ποῦ τῆμαθες ἐσὺ αὐτὰ; με
»λέγει. . . *Εγὼ ἔγινα κατακόκκινον.—*Ἐσὺρὼ γὼ,
»μαμά μου, ἡ Ἰουλίαν. . . *Ἐχει, λέγει, ἕναν ἐξά-
»δελφον οὐσάρο. . . Και μιὰ μέρα, καθὼς μ' ἐκτέ-
»νιζε. . . —Δὲν εἶχατε ἄλλα πράγματα να μί-
»νηστε; παρῆξε κι' αὐτοὶ λέγει πάλιν ἡ μαμά
»μου. . . Και ἔπαυσε ἡ ὀμιλία. . . Ἄλλὰ δὲν ἐ-
»τελείωσαν ὅλα ἀκόμη. Τὴ βράδου ἔρχεται ὁ πα-
»τέρας ἀπὸ τὸ Παρίσι, καθήμεθα εἰς τὸ τραπέζι,
»και ἀρχίζει να μὰς διηγῆται ὅτι ἀπῆντησεν εἰς
»τὸ βαγόνι ἕναν ἀξιωματικὸν. . . *Ἀχ! ἀν ἦταν
»αὐτός. . . *Ἐναν συνταγματάρχη. . . Δὲν εἶν' αὐ-
»τός! . . Πέρυσι, λέγει ὁ πατέρας, ἔπερασε ἕνα
»μῆνα με τὸν συνταγματάρχη αὐτὸν εἰς τὸ Κω-
»ντρέ. *Ἐπαίζαν μαζύ βίστι. Και ἀπὸ τότε ἐγνω-
»ρίζοντο. Ὁ πατέρας τὸν προσεμίλησε, λέγει, εἰς
»τὸ γεῦμα μὰς τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα, τετάρ-
»την 4 Ἰουνίου. Λέγω εἰς τὸν πατέρα:—Τὸ σύν-
»ταγμα τοῦ μήπως εἶν' ἐδῶ εἰς τὸ Σαιν-Ζερμαίν;
»—Ναί, ἐδῶ τώρα εἶνε τὸ σύνταγμα του.—Εἶνε
»τὸ 21 ἢ τὸ 22; *Ζεῦρετε στρατοπεδεύουν. . .
»Πέρνει τώρα πάλι φωτιὰ ὁ πατέρας μου.—Μὰ
»ποῖος 'στὰ εἶπ' ἐσένα αὐτὰ και τὰ ξέρεις;—
»Καλὸ πατέρα, ἡ Ἰουλίαν ἔχει ἕναν ἐξάδελφον οὐ-
»σάρο. . . —*Εγὼ δὲν μ' ἔχω να ἐνοήσω, λέγει
»και πάλι ἡ μητέρα μου' εἶναι κἄμποσαις μέ-
»ρκαις ἡ Ἰωάννα ἄλλη δουιλία δὲν ἔχει παρὰ ὅλω
»για ἀκροβολιστὰς, για οὐσάρους.—*Αἱ τί τάχα!
»λέγει κ' ἡ ὀμιλία μου! θὰ ἔπεισε τὸ μᾶτι της
»σὲ κανέναν ὄρατο ἀξιωματικὸν. . . Κοκκινόγουλι
»πλέον ἐγὼ! καὶ ἀπῆντησα με στενοχωρίαν, με
»θυμὸν σχεδόν. *Αρχίζω να θυμῶν, ἀλήθεια, μ'
»εὐτὸν τὸν κύριον, ποῦ και δὲν τὸν γνωρίζω κἀν,
»ποτὲ μου δὲν θὰ τὸν γνωρίσω. Ναί, μάλιστα,
»θυμῶν, διότι μ' ἔπερ' ἄνω κάτω ἐκεῖ ποῦ ζοῦσα
»ἦσυχαι! Τί εἶχε και μ' ἐκούτταζε εἰς τὸ βαγόνι;
»Τί ἤθελε να ἔλθῃ να κάμῃ γυμνάσια τοῦ ἀλό-
»γου του κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά μου; Και προ-
»χθὲς πάλιν διατὶ ἀνεχαίτισε τὸν δρόμον τοῦ ἴπ-
»που του ἅμα με εἶδε; *Ἄν τὸν ἀπαντήσω εἰς
»τὸν δρόμον μου ἐγὼ, να ἰδῆ! εἰς τὰ τέσσαρα ἀ-
»μέσως, να τοῦ φύγω σὰν ἀστραπή. . . Αἱ, τί
»λέγω τώρα! εἰς τὰ τέσσαρα! και μ' ἔμπορει ἡ Νέλλη
»μου; ἡ καυμένη ἐγήρασε. Και, καλὰ και τὸ
»ἐνθυμῆθην, δι' αὐτὸ ὁ πατέρας θὰ με χαρίσῃ εἰς
»τὰ γενέθλια μου ἕνα ἄλλο ἄλογο. . . Πὼς ἤθελα
»να εἰξέρω ἀν εἶνε ὁ συνταγματάρχη του αὐτός
»ποῦ θὰ γυμναστῆ μαζύ μὰς τὴν τετάρτην 4
»Ἰουνίου.

Αὕτη ἦτο ἡ τελευταία φράσις τοῦ δελτίου της
»της 26 Μαΐου. *Ἐξερύλλισε ἔπειτα περίπου δέκα
»σελίδας λέγουσα:

— Και ἀπὸ τὰς 27 Μαΐου ἕως εἰς τὰς 3 Ἰου-
»νίου τίποτε για 'σένα, δὲν ἔχει τίποτε, τίποτε!

— Νὰ κ' ἐγὼ τὸ ἰδῶ, ἀπῆντησεν ὁ σύζυγος
»της, οὔτε για 'σένα τίποτε κ' ἐγὼ ὅλαις αὐταῖς
»ταῖς ὀκτὼ ἡμέραις. . . Θυμᾶσαι; γιατί εἶχαμε
»τὴν ἀτυχία να μὴν ἰδωθοῦμε καθόλου. Δὲν ἤμην
»ἐδῶ. . .

Ἐἶχαμε ἀναχωρήσει, εἰκοσι ἀξιωματικοὶ περι-
»που και ἀπὸ τὰ δύο συντάγματα, με τὸν στρα-
»τηγὸν και τοὺς συνταγματάρχας, πρὸς τὸ μέρος
»ἐκεῖ μετὰξὺ Βερνὸν και Ρουάν, να κάμωμεν γυ-
»μνάσια μεγάλα. *Ἐπῆρα μαζύ μου και τὸν Δράκο,
»και πλέον εἰς τὰς σημειώσεις μου ὄλην τὴν ἐβδο-
»μὰδ' αὐτὴν δὲν θὰ ἰδῆς παρὰ ἐπαίνους ἕνα σωρὸ
»διὰ τὸ νέον μου ἄλογο: Ὁ Δράκος ἀμύμητος. . .
»νευρώδης, διάπυρος και φρόνιμος. . . *Χθὲς ὁ
»συνταγματάρχης ἐκαβαλίκευσε τὸν Δράκον και
»τὸν εὐρε περίφημον κ.τ.λ. κ.τ.λ. Εἰς τὰς 3 Ἰου-
»νίου, τὰς 8 τὸ βράδου, ἐπιστρέφουμε εἰς Σαιν-
»Ζερμαίν, και εἰς τὰς 4 Ἰουνίου. . . *Ἐγὼ ἐδῶ δύο
»γραμμὰς διὰ τὰς 4 Ἰουνίου. Ποῦ να σὲ λησμο-
»νήσω! . . να! ἔλα να ἰδῆς. . . ἐδῶ: θὰ τὴν ἐ-
»παρίδω ἀρὰ γε τὴν ξαρθούλαρ της πλατείας;

— *Ἀκουσε και τὸ δικό μου εἰς τὰς 4 Ἰου-
»νίου: «*Ἐμαθα τὸ ὄνομά του. Ἀπόψε εἶχαμε εἰς
»γεῦμα τὸν συνταγματάρχη. . . *Ἐρχεται εἰς τὰς
»ἑπτὰ. Τὸ βλέμμα μου ἀμέσως πηγαίνει εἰς τὸ
»περιλαίμιόν του. . . Βλέπω τὸν ἀριθμὸν 21. . .
»*Λοιπὸν εἶνε βέβαια ὁ συνταγματάρχης του. Καθ'
»ὄλην τὴν διάρκεια τοῦ γεύματος συνομιλία συ-
»νηθισμένη. . . μετὰ τὸ γεῦμα ὅμως, ἐνῶ ἐπρόσ-
»φερα με μὸ χέρι μου τὸν καφέ. . . —Συνταγ-
»ματάρχη μου, λέγει ὁ πατέρας, να σὰς παρα-
»καλέσω και μιὰ χάρι, ἐπεὶς θὰ μ' ἔμπορειτε ἤθελα
»να ἀγοράσω ἕνα ἄλογο γι' αὐτὸ τὸ καλὸ κορί-
»τσι μὰς. . . και λέγω τυχὸν μήπως ζεῦρετε κἀ-
»νένα ποῦ να ἔχη ἔτσι ἕνα ἡμερο ζῶο, φρόνιμο. . .
»Διαμαρτύρομαι ἐγὼ: . . —*Όχι δὲ πολὺ ἡμερο,
»κύριε συνταγματάρχη' ἐγὼ ζεῦρω να καθαλι-
»κεύω πολὺ καλὰ. . . (Και εἶνε ἀληθὲς πραγμα-
»τικῶς, ἰππεύω καλὰ). . . —Νὰ ἰδῶ, λέγει ὁ συν-
»ταγματάρχης, ἀφήστε με να βρωτῶ να μάθω. . .
»Για σταθῆτε! *Ἐνας ἀξιωματικὸς τοῦ συντάγ-
»ματός μου ἔχει ἕνα ἄλογο, ὁποῦ θὰ εἶνε για σὰς
»τὸ καταλλήλοτερον, δεσποινίς. . . Τὸ εἶχα τὴς
»ἀπαρασμέναις. . . Εἶνε περίφημο.—*Ἄν δέχεται
»να με το πωλήσῃ, λέγει ὁ πατέρας, και με κἀ-
»ποιο κέρδος, ὅσο θέλει. . . —*Ὡ, ὅσο για κέρ-
»δος, δὲν τὸν μέλει καθόλου' εἶνε πλούσιος ἀ-
»ξιωματικὸς, πολὺ πλούσιος. . . Εἶνε λοχαγὸς
»τώρα, ὁ κύριος Λεονέλ.—*Λοχαγός; και πλού-
»σιος; ἀνακράζει ὁ Γεώργιος' θὰ ἦνε καλὸ ἐκεῖ-
»νος ποῦ τὸν εἶδαμε τὴς προάλλαις μ' ἐκεῖνο τὸ
»ἀμαξάκι με τὸ μαῦρον μικρὸ ἄλογο. — Αὐτός,
»μάλιστα.—Οὐ, τὸν γνωρίζωμ' ἐμεῖς αὐτὸν, ἡ ἀ-
»δελφὴ μου και ἐγὼ' τὸν ἀπαντήσαμε τόσαις φο-
»ραῖς. . . Αἱ πλέον, αἰσθάνομαι φλόγας εἰς τὰς
»πικριὰς μου, κυριολεκτικῶς φλόγας. . . Και με
»βλέπει και ὁ συνταγματάρχης. . . Ὅθ ἤμην σὰν

«τὸν ἀστακὸν . . . εἶνε δυνατόν νὰ μὴ τὸ παρετήρησεν; Εἰς τὰς δέκα τέλους πάντων μᾶς ἀποκαταρτίζει καὶ μὲ λέγει ἀναχωρῶν: — Ἀύριο τὸ πρωὶ «θὰ δμιλήτω τὸν κ. Αὐονέλ, φοβοῦμαι ὅμως πολὺ μὴπως δὲν ἐπιτύχω . . . Τὸ λατρεύει αὐτὸ τὸ ἀλογό του . . .

«Τὰ πράγματα εὐρίσκονται εἰς τὸ σημεῖον ἀπὸ τὸ! Ὁ τὸ ἀγοράσω τὸ ἀλογό του; Ὁ πατέρης μὲ ἀνοίξει, λέγει, πίστωσιν τριῶν χιλιάδων πρᾶγμων».

— Καὶ νὰ μᾶς τε εἰς τὰς 5 Ἰουνίου, τὴν κρίσιμον ἡμέραν. . . Ὄταν σὰς ἦρα, μέσα εἰς τὴν πανήγυριν, εἰς τὸ φωτογραφεῖον.

— Καὶ ἀμέσως καὶ ἡ πρώτη σου ἐπίσκεψις, ἔχασες; Ἄρχισε οὖ.

[Ludovic Halévy].

Μετάφρασις I. K.

[Ἐπιτάφιο τὸ τέλος].

Ἦς ἐν καιρῷ ἀνήγγειλεν ἡ «Ἔστια», ἡ Κοσμητεία τῆς ἐνταῦθα Σχολῆς τῶν ἀπόρων παιδῶν τοῦ Συλλόγου «Παρνασσῶ», τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Κ. Χ. Βάμβα, ἀπεράσει τὴν εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην καὶ τὴν Πρακτικὴν Σχολὴν τοῦ αὐτοῦ συλλόγου εἰσαγωγὴν τῶν Σχολειακῶν ταμειυτηρίων, τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου θεσμοῦ, ὅστις ἀπὸ τινῶν ἤδη ἐτῶν λειτουργῶν παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, παράγει σωτήρια ἀποτελέσματα διὰ τοὺς λαοὺς ἐκείνους. Ἦδη εὐχαρίστως μανθάνομεν ὅτι, ἐτοιμασθέντων πάντων τῶν πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ταμειυτηρίων χρησίμων, ἄρχονται τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μηνὸς τούτου. Ἡ ἀπόφασίς αὕτη τῆς Κοσμητείας τῶν ἀπόρων παιδῶν εἶνε πολλῶν ἐπαίνων ἀξία, πεποιθῆμεν δ' ὅτι ὁ εἰσαγόμενος οὗτος νεωτερισμὸς, ἐπιχειρούμενος ὡς εὐρύτατα, θέλει ἀποθῆ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι εὐεργετικῶτατος, ὡς ἐν ταῖς ἄλλαις τῆς Εὐρώπης χώραις. Ὅπως δὲ τὸ καθ' ἡμᾶς συντελέσωμεν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ κοινωνικοῦ τούτου σκοποῦ, δημοσιεύομεν κατωτέρω, σταχυολογήσαντες ἐκ πραγματείας τοῦ κ. Κ. Βάμβα δημοσιεύσεως ἐν τῷ «Παρνασσῶ» ὀλίγα περὶ τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων, ἐν οἷς φαίνονται πρόδηλα τὰ ἐκ τοῦ θεσμοῦ τούτου μεγάλα εὐεργετήματα, ἐπιτάσσομεν δὲ καὶ τὸν ὑπὸ τῆς Κοσμητείας τῆς Σχολῆς συνταχθέντα κανονισμὸν καὶ ὁδηγίαν, ὅπως οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν λάβωσιν ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θέλουσι λειτουργεῖν τὰ ἰδρύματα ταῦτα.

Σ. τ. Δ.

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑΚΑ ΤΑΜΕΙΥΤΗΡΙΑ

Ἡ ἐκ δαπάνης οἰκονομία, δηλ. ἡ τῶν περιττῶν καὶ ματαίων ἐξόδων οἰκονομία, εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας πλέον, ὅτι εἶνε ἡ θεμελιώδης βᾶσις τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐνός ἔθνους, ὁ πρακτικώτερος γνῶμων τῆς ἠθικῆς προόδου του, καὶ ἡ πρὸς σωτηρίαν τοῦ λαοῦ ἀγούσα ὁδός· ἀλλ' ἡ ἀρετὴ αὕτη εἶνε εὐκολωτέρα παρὰ τοῖς πλουσίαις, παρὰ τοῖς ὁποίοις καὶ ἰδρύματα πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῆς δὲν εἴνε εἰνε ἀγνωστος· παρὰ ταῖς ἥττον ὅμως εὐπόροις τάξεσιν ἡ ἀρετὴ αὕτη τῆς οἰκονομίας ἐκ τῆς δαπάνης εἶνε δυσκολωτάτη, διότι ἐν αὐταῖς αἱ ἀνάγκαι τῆς ζωῆς ἀφίνουσιν ἕλην, ἐνεκα δ' ἐλλείψεως γνῶσεων περὶ τῆς ἰσχύος τῆς ἐκ τῆς δαπάνης οἰκο-

νομίας, τῶν παραδόσεων, καὶ τοῦ παραδείγματος τῆς προνοίας, μὴ ἐλλειπουσῶν βεβαίως καὶ τῶν πολλῶν πρὸς διασκέδασιν εὐκαιριῶν, εἶνε εὐκολώτερον νὰ παρασυρθῶσιν ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας ὀλίγων ὠρῶν, παρὰ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν σκληρὰν θυσίαν μεγαλειτέρας ἐργασίας καὶ εἰς μεγαλειτέραν ἐγκράτειαν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀσφαλεστέρου καὶ ἀνετωτέρου ἀλλ' ὀλίγον μακροτέρου μέλλοντος αὐτῶν καὶ τῆς οἰκογενείας τῶν· διὰ τοῦτο ἡ ἐφεύρεσις τῶν Ταμειυτηρίων τὴν περίθαλψιν καὶ εὐημερίαν τῶν ἥττον εὐτυχῶν τούτων τάξεων σκοπεῖ, καὶ εἶνε ἔργον τῆς καθαρτέρας φιλοanthρωπίας, διότι, ἐκτὸς ὅτι τὰ ταμειυτήρια χρησιμοποιοῦσι κεφάλαιον ἀνύπαρκτον συλλεγὲν ἀπὸ τὰ σπέρματα τῆς οἰκονομίας ἐκ τῆς δαπάνης, πολλάκις παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ καταθέτου, συνειθίζουσι τὸν λαὸν εἰς τὴν ἠθικὴν διὰ τῆς παρεμποδίσσεως αὐτοῦ ἀπὸ ματαίας καὶ ἐπιβλαβεῖς δαπάνης, οἷον τὴν μέθην καὶ τὰ ταῦτην κερσόμενα, ἄλλως τε καὶ αὐξάνουσι τὴν παραγωγὴν δυνάμειν τοῦ ἐργάτου· διότι οὗτος βασιζόμενος ἐπὶ κεφαλαίου, τὸ ὅποιον ἐκ τῆς οἰκονομίας ἐσχημάτισε, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ εἰσόδημα ὅποιοιδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἀξάνει τὸ καθημερινὸν κέρδος, εἶνε μᾶλλον ἐλεύθερος καὶ δὲν ἐξαντλεῖ τὰς δυνάμεις του δικαίως λοιπὸν οἱ Ἄγγλοι τὰ Ταμειυτήρια ὠνόμασαν Saving Banks ἤτοι Σωτηρίου, Τραπεζας.

Ὁ θεσμὸς τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων ἀποτελεῖ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἐν Βελγίῳ, Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ κλάδον οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ ἐργάτου γίνεται διὰ τῆς πρακτικῆς ἐξασκήσεως τῆς ἐκ τῆς δαπάνης οἰκονομίας καὶ διὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ταμειυτηρίου. Ἡ ἔξις τῆς τάξεως, τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς προβλέψεως ἐμφυτευόμεναι εἰς τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ἐδωλίων τοῦ σχολείου, εἰς τὴν τρυφερὰν ἐκείνην ἡλικίαν, καθ' ἣν αἱ καλαὶ ἔξεις εὐκολώτερον κατακτῶσι τὸ πνεῦμα παρὰ ἐν τῇ ἐφηβικῇ ἡλικίᾳ, ὅτε σχεδὸν ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἐσχηματισμένος, ἀποτελοῦσι τὴν βᾶσιν τοῦ θεσμοῦ τούτου· ὥστε διὰ τῶν ὀλίγων χρημάτων, τὰ ὅποια οἱ γονεῖς δίδουσι πρὸς τὸ τέκνον των κατὰ τὰς ἑορτὰς πρὸς ἀγορὰν γλυκισμάτων, τὸ παιδίον μανθάνει ἐκ τοῦ σχολείου νὰ κάμνη, ὅτι πρέπει ἀργότερα νὰ τὸ ἐξακολουθῇ, ἐὰν εἶνε ἐργάτης φρόνιμος καὶ τακτικός.

Ἐὰν τὸ προνοεῖν εἶνε ὄρος τῆς ζωῆς τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου, συμφέρον εἶνε νὰ συνειθίζωνται τὰ παιδιά πρὸς τοῦτο, ὅπως συνειθίζωνται εἰς τὸ ἀποστηθίζεῖν, συμφέρει νὰ ἐξασκηθῆται ἡ πρόβλεψις των, ὅπως καὶ ἡ μνήμη των, διὰ νὰ μανθάνωσι νὰ τακτοποιῶσι τὴν ζωὴν των· διότι ὁ οἰκονομῶν ἔχει τακτικὴν ζωὴν, καὶ ἡ τακτικὴ ζωὴ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἐργατικόν, τίμιον καὶ καλόν, οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς εὐτυχίας. Ἡ ἐξ-

ἀσκησις τῆς προβλέψεως μετριάζει τὰς ματαίας καὶ ψευδεῖς ἀνάγκας καὶ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον κύριον ἑαυτοῦ· δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος ἰσχυροποιεῖται κατὰ τῆς κακίας, ἐλευθεροῦται τῶν κακῶν παθῶν, εἶνε ἀνεξάρτητος καὶ καθίσταται ἀληθῶς ἐλεύθερος. Τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἔχουσι τὰ Σχολειακὰ Ταμειυτήρια καὶ ἐντελέστατα ἐπιτυγχάνεται οὗτος διὰ τῆς προσεγγίσεως τοῦ γενικοῦ Ταμειυτηρίου πρὸς τοὺς παῖδας, διότι ἐκτὸς ὅτι τοῖς παρέχεται τὸ μέσον νὰ καταθέτωσι τὰς μικρὰς των οἰκονομίας, καὶ ἡ εὐκολία νὰ καταθέτωσι ταῦτας ἐκτὸς τοῦ σχολείου τῇ φροντίδι τοῦ διευθυντοῦ, τοῖς χορηγεῖται ἀπὸ τῆ συμπληρώσει τούτων εἰς ἐν φράγμον βιβλιαρίον ἀληθοῦς καταθέτου τοῦ γενικοῦ Ταμειυτηρίου· τὰ βιβλιαρίον τοῦτο ἐξισάζον τὸ παιδίον πρὸς τὸν ἄνδρα τὸ καθιστᾷ σῶφρον καὶ ἐγκρατῆς, τὸ συνειθίζει δὲ εἰς τὴν οἰκονομίαν, ὥστε ἐξεργόμενον τοῦ Σχολείου ἐξακολουθεῖ μόνον τοῦ αὐτῆν ὡς ἐκ τῆς ὠθησεως ἢν παιδιόθεν ἔλαβεν· ὥστε ἂν ἐπταετῆς παιδίον συνειθίσῃ νὰ οἰκονομῇ δέκα λεπτὰ καθ' ἑβδομάδα ἐκ τῶν κατὰ Κυριακὴν διδομένων αὐτῷ παρὰ τῶν γονέων του, ἐν τῇ ἐνηλικιότητι του θὰ εὐρεθῇ κάτοχον ἑκατὸν περίπου δραχμῶν· θὰ λογιζέται δὲ εὐτυχῆς, ὡς πολλάκις παρατηρήθη ἐν τοῖς Σχολειακοῖς Ταμειυτηρίοις τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γαλλίας, ἂν ἐνίστα διὰ τούτων ἠθελεν ἀνακουφίσει ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας ἐν στιγμαῖς κρίσεως.

Ἡ τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων ἐπινοήσις ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Laurent, καθηγητὴν τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας ἐν τῷ ἐν Gand τῆς Βελγικῆς Πανεπιστημίου· ὁ ἐξοχος οὗτος οἰκονομολόγος κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1866 προσκαλέσας τινὰς τῶν διευθυντῶν τῶν Σχολείων τῆς πόλεως τοῖς ἐξέθεσε τὴν ἰδέαν του καὶ ἐξήτησε τὴν συνδρομὴν των ἐπὶ τῶν ἐξῆς βάζεσιν. Νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς σχολείοις ἡ ἐκ τῆς δαπάνης οἰκονομία, ὅπως καὶ πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ, καὶ ἐμπράκτως ὁμῶς νὰ διδάσκηται δὲ αὕτη εἰς τοὺς παῖδας οἷτινες εἶνε οἱ καλλίτεροι ἀγωγοὶ παντὸς κοινωνικοῦ νεωτερισμοῦ. Ἐκ τῆς διδασκῆς ταύτης οἱ μέλλοντες ἐργάται θὰ μάθωσιν ὅτι αἱ μικραὶ οἰκονομίαι ἐπαναλαμβάνονται καὶ καλῶς διατιθέμεναι, ἔχουσι ἀξίαν καὶ ἀξίαν σπουδαίαν, ὅτι ἡ οἰκονομία ἐκ τῆς δαπάνης μετριάζει τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ματαίων ἐξόδων, καὶ ὅτι εἶνε μία ἠθικὴ ἐξάσκησις, ἥτις ἐνδυναμόνει τὴν θέλησιν, καὶ μέσον βεβαίον ὁδηγοῦν πρὸς τὴν τύχην καὶ τοὺς μᾶλλον ἀποκλήρους αὐτῆς, ὡς καὶ μέσον διαφυλάξεως τῆς περιουσίας τῶν πλουσίων. Πρὸς τὸ συμφέρον λοιπὸν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτος καὶ τῆς δημοσίας ἠθικῆς, ἡ διδασκῆς τῆς μικρᾶς οἰκονομίας ἐκ τῆς δαπάνης εἶνε ἀναγκαῖα διὰ τὰ τέκνα ὅλων τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ συνιστᾷται μᾶλλον εἰς τὰ πτωχὰ καὶ ἥττον εὐποροῦντα παιδιά, τὰ ὅποια δεκάλεπτα μόνον ἴσως εὐτυ-

χοῦσι νὰ ἴδωσιν ἐν τῷ οἴκῳ των, καὶ διὰ τὰ ὅποια ἡ οἰκονομία ἐκ τῆς δαπάνης θὰ εἶνε μίαν ἡμέραν τὸ μόνον στοιχεῖον τῆς περιουσίας των.

Ὁ κ. Laurent, περιγράφας τὸ σύστημά του τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων καὶ πεισθεὶς περὶ τῆς συνδρομῆς ἢν οἱ διδασκαλοὶ καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν Σχολείων τῷ ὑπεσχεθήσαν, δὲν ἀπηξίωσε, καίτοι ἐπιστήμων καὶ σπουδαῖος οἰκονομολόγος, νὰ περιέρχεται ἀπὸ σχολείου εἰς σχολεῖον καὶ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν, διδάσκων καὶ κατηγῶν τὰ παιδιά πρὸς τὴν οἰκονομίαν, ὅπως προετοιμάσῃ οὕτω τὴν ἐμπράκτων διδασκῆν τῶν διδασκάλων. Ἀποτέλεσμα τούτου ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου τοῦ 1866 σύστασις Ταμειυτηρίων ἐν δυνάμει δημοτικῶν σχολείων, ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον τῇ ἐνθαρρύνσει τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἐπὶ τῶν σχολείων Ἐφορείας εἰσῆχθησαν ταῦτα εἰς τὸ νηπιαγωγεῖον καὶ ἐπὶ τέλους καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σχολεῖα τῶν ἐφήδων· κατὰ τὸ 1873 δὲ ἡ πόλις Gand, ἡ ἐστία αὕτη τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου θεσμοῦ εἶχεν ἐν ὅλοις τοῖς σχολείοις Ταμειυτήρια· καὶ ἐπὶ 7,980 μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων 7,583 ἦσαν καταθέται ἐν αὐτοῖς· ἐπὶ 1079 δὲ μαθητῶν εὐπορωτέρας τάξεως, οἷτινες ἐφοίτων εἰς τὰ πρωτοβάθμια καὶ ἐπὶ πληρωμῇ σχολεῖα, 640 ἦσαν καταθέται, ἐπὶ 3,039 δὲ παιδίων ἀπὸ 2—7 ἐτῶν ἐν τοῖς ὀρφανοτροφείοις καὶ λοιποῖς ἀσύλοις 1920 ἦσαν καταθέται, ἐπὶ 3,285 ἐργατῶν καὶ ἐργατιδῶν, οἷτινες ἐφοίτων εἰς τὰ ἐφηβικὰ σχολεῖα καθ' ἑσπέραν μὴδὲ τῆς Κυριακῆς ἐξαιρουμένης, 2,839 ἐξετέλουν τὸ εὐάρεστον τοῦτο καθήκον· δικαίως λοιπὸν ἡ εὐτυχῆς αὕτη πόλις καυχᾶται ὡς κατέγουσα τὸν πρῶτον βαθμὸν τῶν οἰκονομῶν πόλεων, διότι ἐκτὸς ὅτι πλέον τῶν 10,000 παιδίων διδάσκονται τὴν οἰκονομίαν ἐκ τῆς δαπάνης καὶ ὑπόσχονται γενεὰν βελτίονα, τ' ἀποτελέσματα ἐπῆλθον ἤδη ὡς ἐκ τῆς συγγρόνου κατηγήσεως τῆς οἰκογενείας των, καὶ ἐνῶ ὅλη ἡ Βελγικὴ ἐπὶ πέντε ἑκατομμυρίων κατοίκων μόλις ἠρίθμει πρὸ τοῦ θεσμοῦ τούτου 100,000 καταθέτας εἰς τὰ τέσσαρα ἰδιαίτερα Ταμειυτήρια καὶ ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ ἐθνικοῦ Ταμειυτηρίου τοῦ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1865 ἰδρυθέντος· ἡ πόλις Gand μόνη ἐπὶ 120,000 κατοίκων ἠρίθμει 14,000 περίπου καταθέτας ἐν τοῖς Ταμειυτηρίοις. Καταπληκτικὴ ὄντως εἶνε ἡ πρόοδος τοῦ θεσμοῦ τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκθεσιν τοῦ Γενικοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐθνικοῦ Ταμειυτηρίου κ. Λιόντος Cans, μεγάλη δὲ ἡ ἐπήρεια ἢν ἐξασκεῖ, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἰδίου, ἐπὶ τῶν ἠθῶν ὅλης τῆς ἐργατικῆς τάξεως· διότι τὰ παιδιά τῶν σχολείων ἐπὶ τῇ πεποθήσει ὅτι θέλουσι γίνεαι ἀρχηγοὶ οἰκογενείας οἰκονομοὶ, ἐμήσαν οὕτως εἰπεῖν τὰς οἰκογενείας των εἰς τὴν χρῆσιν τῶν Ταμειυτηρίων. Πρέπει ὅμως νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι εἰς τὰ εὐτυχῆ αὐτὰ ἔθνη τόσον ἡ Κυβέρνησις ὡ-

σον και αυτός ο ανώτατος άρχων άμέσως έρχονται άρωγοί εις την ιδιωτικήν προσπάθειαν και πρωτοβουλίαν, και μάλις όταν αυτή αποβλέπη προς κοινωνικήν και ήθικήν ώφέλειαν· ή βελγική Κυβέρνησις βλέπουσα τὰ εξαιρέτα αποτελέσματα των Σχολειακών Ταμειυτηρίων έδημοσίευσεν έν τη γαλλική και φλαμανδική γλώσση, εις 12000 αντίτυπα και απέστειλε προς όλα τὰ πρωτοβάθμια σχολεία, προς τὰ διδασκαλεία και προς τους δημάρχους των πλείστων δήμων του Βελγίου, πάσας τὰς επί της οικονομίας εκ της δαπάνης εν ταίς σχολείοις ήμισίας του κ. Laurent, αΐτινες υπήρξαν τὸ πρώτον όργανον, όπερ ούτος μεταχειρίσθη προς ίδρύσιν των, ή προς διάδοσιν δ' αυτήν προσπάθεια έχρησίμευσεν όχι μόνον να πολλαπλασιάσῃ τὰς ιδρύσεις των Σχολειακών Ταμειυτηρίων, τὰ όποια περί τὰ τέλη του 1868 ήρριμοούντο εις τριακόσια, διανεμημένα εις έκατόν όγδοήκοντα πόλεις και επαρχίας με καταθέσεις κατά τὸ 1869 φρ. 82,067, κατά τὸ 1870 φρ. 86,721, τὸ 1871 φρ. 91,255, τὸ 1872 εποχὴν μέχρι της όποιας έχομεν και στατιστικήν εις φρ. 109,188, αλλά να πλησιάσῃ και τους εργάτας έν γενεί προς τὸ Ταμειυτήριον· ούτω τουλάχιστον ή βελγική διοίκησις έξηγεῖ την έκτακτον αύξησιν την από του 1873 έν τῷ αριθμῷ των βιβλιαρίων παρατηρηθεΐσαν, τὰ όποια από 62,653 ήύξσαν εις έν έτος εις 77,035».

Τὰ εξαιρέτα ταύτα αποτελέσματα, ως προείπομεν, λαβούσα υπ' όφιν ή Κοσμητεία της Σχολῆς των άπόρων παιδίων, έψηφίσατο την εισαγωγήν του θεσμοῦ τούτου έν ταίς υπ' αυτής διοικουμέναις σχολαίς, θέλουσα να καταστήσῃ αυτὰς πρότυπα μιμήσεως και διά τὰ άλλα του Κράτους σχολεία. Ίδου δὲ ο συνταχθεΐς κανονισμός και αι όδηγίαι περί του τρόπου, καθ' όν θέλει λειτουργεῖ ο θεσμός των ταμειυτηρίων.

ΦΙΑ. ΣΥΛ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.

Σχολ.

ΣΧΟΛΕΙΑΚΟΝ ΤΑΜΕΙΥΤΗΡΙΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ διανεμομένη εις τὰς οικογενείας των μαθητῶν και τυπομένη ύπισθεν του έν αντιγράφῳ φύλλου του διδομένου προς ένα έκαστον οικονομόν μαθητήν.

Τὸ Σχολειακόν Ταμειυτήριον σκοπὸν έχει την έξακτισιν των παιδίων προς την οικονομίαν εκ των περιττων έξόδων· διά ταύτης ο παΐς μανθάνει να μετριάσῃ τὰς πλαστὰς ανάγκας του και να καταστήλῃ την θέλησιν του· διδάσκαται να κανονίξῃ την ζωὴν του και να εΐη προνοών περί του μέλλοντος, να διασώζῃται από ματαιὰς και επιβλαβεΐς δαπάναις, τούτέστιν από πολλὰ έλαττώματα, και επί τέλους να γνωρίξῃ την αξίαν των μικρῶν ποσοτήτων, αΐτινες διασώζουσι πάντοτε τον άνθρωπον από την πτωχείαν, γίνονται δ' ένίοτε πυρην μεγάλης περιουσίας.

Αμα ως αι καταθέσεις, αι γινόμεναι, εκ των παρὰ των γονέων κατά Κυριακήν διδομένων προς τὰ τένα ολίγων λεπτων προς αγοράν γλυκυσματων, ή εκ της προ-

σωπικῆς εργασίας των παιδίων, φθάσῃ τον κατωτέρον όρον του Ταμειυτηρίου της Έθν. Τραπέζης, άμέσως παρὰ του Διευθυντοῦ ή του Διδασκάλου τ. . . Σχολ. . . κατατίθενται έν αυτῷ επ' όνόματι αυτου του μαθητοῦ θεωρουμένου εις τὸ εΐη· ως καταθίτου και πελάτου του Ταμειυτηρίου της Έθν. Τραπέζης.

Τὰ ποσὰ ταύτα όσον μικρὰ και αν εινε αποφέρουσι υπέρ του καταθίτου μαθητοῦ τόκον έτησίον 4 ο/ο.

Εάν παιδίον έπταετίς συνειθίσῃ να οικονομῇ καθ' έδομάδα μόνον δέκα λεπτά από τα παρὰ των γονέων ή των συγγενων διδομένα προς αυτό ολίγα λεπτά προς αγοράν γλυκυσματων, έν τη ενηλικότητι του θα εϋρεθῃ κύριον κεφαλαίου 100 περίπου δραχμῶν· αν δ' οικονομῇ περισσότερα βιβλιαίς· τὸ κεφάλαιον θα εινε μείζον· ούτω εις μαθητῆς ή εις άπορος παΐς· εργατῆς, αν θέλῃ, δύναται να σχηματίσῃ έν ολίγῳ χρόνῳ σπουδαιον ποσόν, τὸ όποιον έν περιστάσει, όπως δεδωκίωθη έν τοις Σχολειακοις Ταμειυτηρίοις της Άγγλίας, του Βελγίου και της Γαλλίας, δύναται να χρησιμώσῃ προς ανάγκας της οικογενείας του έν στιγμαίς στενοχωρίας, όποτε θα λογισθῇ εϋτυχὴς αν δυνθῇ να τὰς μετριάσῃ.

Παντάλαπτον κατασπαταλῶμενον δύναται ν' άνοίξῃ χάραγμα εις σάρκα, όστις να καταστρέψῃ και τον μεγαλύτερον οίκον· παντάλαπτον δὲ οικονομουόμενον δύναται να εινε ή αρχὴ ζωῆς τακτικῆς, εϋτυχος και ἰσως πλουσίας.

Αλλως τε εινε γνωστὸν ότι άπασαι αι άρσεναι εινε αλληλένδετοι· Εΐς εις φρόνιμοι, τακτικαι και προδλεπτικαι, ενισχύουσι τὸ αΐσθημα της οικογενείας όπερ εινε ή εστία όλων των άφωσιώσεων και τὸ όποτον εϋθροῦς άσπόνδους έχει την σπατάλην, την άταξίαν και την άκολασίαν.

Μέθοδος προς έκτίλεισιν.

ΑΙ μικραὶ ποσότητες αι παρ' έκαστου μαθητοῦ κατατιθέμεναι, εγγράφονται άμέσως έν πλήρει παραδόσει παρὰ του Διδασκάλου 1) εις βιβλίον επί τούτω, έκάστη σελίς του όποίου εινε διατεθειμένη εις λ[ομόν ενὸς μαθητοῦ καταθίτου· 2) επί φύλλου ιδιαιτέρου έν αντιγράφῳ του λ[ομοῦ του μαθητοῦ, όστις λαμβάνει τούτω, τὸ φυλάττει και τὸ παρουσιάζει εις έκάστην κατάθεσιν· παραλαμβάνονται δὲ και φυλάττονται παρὰ του ειδικοῦ Επόπτου τ. . . Σχολ. . .

Αμα ως αι καταθέσεις του μαθητοῦ φθάσῃ τὰς τρεΐς δραχμάς τὸ ποσόν τούτω κατατίθεται επ' όνόματι αυτου έν τῷ Ταμειυτηρίῳ της Έθν. Τραπέζης και αποδίδεται τὸ όλον ή μέρος αυτου μόνον εις τον νόμιμον αντιπρόσωπον του παιδίου τη συνυπογραφή αυτου του μαθητοῦ και του Διδασκάλου ή Διευθυντοῦ τ. . . Σχολ. . . αμα ζητηθῇ.

ΟΔΗΓΙΑΙ

προς τους Διευθυντάς ή Διδασκάλους των Σχολείων.

- 1) Ο Διευθυντής ή ο Διδάσκαλος του Σχολείου πρέπει:
 - 1) Να κρατῇ σημείωσιν της καθ' έκαστον μήνα προσαγομένης έν τῷ Ταμειυτηρίῳ της Έθν. Τραπέζης μηνιαίας καταθέσεως.
 - 2) Να εγγράφῃ πρώτους έν τη μηνιαία καταθέσει τους άποκτησαντας εκ των μαθητῶν τὸ βιβλιαρίον του Ταμειυτ. της Έθν. Τραπέζης.
 - 3) Να συνεννοηθῇ με την Διεύθυνσιν του Ταμειυτ. της Έθν. Τραπέζης διά την ήμέραν και ώραν της καταθέσεως, όπως έκτελῃ τὸ έργον του άνευ άργοπορίας· προς δὲ όπως κατά την ίδίαν ήμέραν αποδίδονται προς αυτὸν τὰ βιβλιαρία των μαθητῶν.
 - 4) Να κρατῇ παρ' αυτῷ τὰ βιβλιαρία των μαθητῶν ένόςφω ούτω μόνον έν τῷ Σχολείῳ. Πάντοτε όμως, την επαύριον έκάστης νέας καταθέσεως έν τῷ Ταμειυτ. της Έθν. Τραπέζης, δύναται να έμπιστευθῆται προς τον μα-

θητῶν τὸ βιβλιαρίον του, όπως τὸ επιδεικνύῃ προς την οικογενείαν του, αλλά τὸ βιβλιαρίον τούτω όφείλει να έπιστρέφῆται άκριβῶς την επαύριον.

5) Όταν ο μαθητῆς θέλῃ ν' αποσύρῃ μέρος ή τὸ όλον των έν τῷ Ταμειυτ. της Έθν. Τραπέζης καταθέσεών του, πρέπει να ζητήσῃ την παρέμβασιν του νομίμου αντιπροσώπου του, πατρός, μητρός ή κηδεμόνος όστις υπογράφει επί του βιβλιαρίου μετά του Διευθυντοῦ ή Διδασκάλου του Σχολείου και του Διευθυντοῦ ή Ταμειυτηρίου· διά τους μαθητῆς της Σχολῆς των Άπόρων Παιδίων τὸ καθῆκον τούτω έκπληροῖ ο Πρόεδρος του Συλ. Παινασσοῦ, ή ο τούτου αντιπρόσωπος.

6) Όταν μαθητῆς τις άφίη τὸ Σχολεῖον ο Διευθυντής ή ο Διδάσκαλος αποδίδει προς τον νόμιμον αντιπρόσωπον του τὸ βιβλιαρίον του Ταμειυτ. της Έθν. Τραπέζης, προς δὲ και τὸ υπόλοιπον τὸ όποιον δύναται να εΐη εκ των καταθέσεών του. Εξόφλησις δὲ πάντων ενεργεΐται επί του βιβλίου του Σχολείου έν τη Σελίδι του μαθητοῦ αυτου· τότε δὲ άμέσως εΐδοποιεῖ την Διεύθυνσιν του Ταμειυτηρίου ότι ο μαθητῆς εγκατέλειψε τὸ Σχολεῖον, και τὸ βιβλιαρίον του έδόθη προς τον νόμιμον αντιπρόσωπον του.

7) Ο περί Ταμειυτηρίων Νόμος επιτρέπει την δ' άλλου καταθέσιν, κατά συνέπειαν αι παρὰ του Διευθυντοῦ ή Διδασκάλου των Σχολείων καταθέσεις εινε νόμιμοι και επιτρέπονται.

Η ΨΥΤΕΡΝΗ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ

“Όταν ή δόλιχη ή μάνα μου τον κόσμο παραιτούσε, Κ' έπηγα κι' έγονάτισα, μικρὸ πουλλί, μπροστά της, Τὴν τελευταία της πνοή ο Κάρος έρρουφούσε, Κι' έμεινε μόνο θλιδερή, σαν κάτι να ζητούσε, Η ύστερνὴ ματιά της.

Να σβῆσῃ δὲν την άφρονε 'α φῶς από καντόλι, Προτού της εϋρη μίχ φωλιά να μοιάζῃ τῇ φωλιά της· Σ' άλλο καντόλι ἔθηκε τὸ φῶς της να τὸ στείλῃ, Καί ἔρθε μὲς τὰ μάτια μου και πάλι ν' ανατείλῃ Η ύστερνὴ ματιά της.

Και από τότε ο,τι θεωρῶ, και ο,τι σταματήσω Τὸ κουρασμένο βῆμά μου, περὴς ζωῆς διαδέτης, 'Εκ μάνα θά τ' άγκαλιασθῶ και θά τὸ άγαπήσω, Γιατ' εινε μὲς τὰ μάτια μου, όσω να ξεψυχήσω, Η ύστερνὴ ματιά της.

Εν Μισολογγίῳ.

ΚΑΡΩΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ενῶ ποτε ή βασίλισσα Βικτωρία ήτο επίτοκος, ο πρίγγιψ Άλβέρτος σύζυγός της εΐπεν εις έν των τέκνων του·

— Η μητέρα σου θά σοῦ κάμῃ δῶρον ένα άδελφόν ή μίαν αδελφήν· ποίον των δύο προτιμῆς; — Αν δὲν την πειράξῃ την μητέρα, καλλίτερα άς εινε ένα αλογάκι!

Εν Ξενοδοχείῳ.

— Να σου πῶ, κύρ Ξενοδόχε, αυτὴ ή πετσέτα εινε πολὺ ακάθαρτη.

Ο Ξενοδόχος έκπληκτος.

— Με συγχωρεΐτε, αλλά εΐσθε πολὺ δύσκολος. Περισσότερο· από 40 κύριοι έσπογγίσθησαν σήμερα εις αυτὴ, και εΐσθε ο πρώτος που κάμνετε παρατήρησιν!

Μεταξὺ δύο φίλων.
— Τὰ μαλλιά σου άρχισαν, καυμέμενα, να άσπρίζουν, βλέπω.

— Να, αλλά τουλάχιστον υπάρχουν άρκετά να άσπρίσουν, λέγει ο άλλος παρατηρών την ως σαχάραν έρημον τριχῶν κεφαλῆν του φίλου του.
— Έχεις δίκαιον, αλλά τὰ δικά μου έπροτίμησαν τον θάνατον από την άτιμίαν!

ΑΛΠΘΕΙΑΙ

Αδύνατον μᾶς εινε να γνωρίσωμεν άνδρὸς ψυχὴν και φρόνημα πριν ή φανῇ τους νόμους εφαρμόζων και άρχὴν άσπῶν. Τὸ κατ' εἶε αν κυβερνήτης πόλεως δὲν επιμέν' εις τὰς άρίστας των βουλῶν, άλλ' υπό φόβου κλείη χεΐλη άφρων, και νῦν και πάλαι τον κηφύττω κάκιστον. Και αν τις φίλον εΐη της πατρίδος του ανώτερον, εκείνον οὐδὲ λέγω κᾶν. (Σοφοκλῆς).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κωμικώτατον στοιχίημα συνήφθη έσχάτως έν Παρισίοις άνερχόμενον εις τὸ ποσόν των 100, 000 φράγκων. Πρόκειται άγών δρόμου, οί δὲ άγωνισθίσομενοι εινε μία φορβάς και εις κοχλίας!!

Τὸ πράγμα φαίνεται άπίθανον εκ πρώτης όψεως, άλλ' ή έφημερίς «Βολταίρος» βεβαιοῖ ότι κατατέθη έν τῷ γραφείῳ αυτῆς τὸ δελτίον του στοιχίηματος, έν ᾧ εΐπιν οί έξῆς όροι άναγεγραμμένοι:

Ο κύριος Β. . . ίππεύων την φορβάδα του Littonne, θέλει αναχωρήσει από της γεφυρας της Ομονοίας, άρου δὲ φθάσῃ εις Βερσαλλίας, θέλει έπανέλθει εις τὸ σημείον της αναχωρήσεως του· τέστι θά διατρέξῃ 38 χιλιόμετρα έν διαστήματι δύο ώρων.

Αρ' έτέρου ο κ. V. . . πλούσιος κτηματίας έστοιχημάτισεν ισχυριζόμενος ότι κοχλίας τις ήθελε διατρέξει κατά τὸ αυτὸ χρονικόν διάστημα, άπόστασιν δύο μέτρων και τι πλέον επί του πλαισίου σφαιριστηρίου τινός.

Επειδὴ δὲ ο λόγος δὲν ισχύει όπως αναγκάσῃ τον ρήθιμον κοχλίαν να βαδίσῃ, θέλει τεθῆ πρό αυτου χορταρικόν τι κοκκισμένον διά κόνας ζακχάρεως, τὸ όποιον όμως δὲν θ' άφῆσῃσι να καταφθῆσῃ ούτος.

Εάν ο Γλάδστων εινε αξιοθαύμαστος ως πολιτικός, όχι ολιγώτερον αξιοθαύμαστος εινε διά την ισχύν της κράσεως αυτου, άντεχούσης μεθ' όλην την προκεχωρηκυϊαν ήλικίαν του εις τὸ πλήθος των ασχολιῶν, αΐτινες οὐδὲ ώραν σχεδόν επιτρέπουσιν αυτῷ προς άνάπαυαν. Ίδου πῶς διήλθε πρό τινος ήμέραν τινά· την πρώϊαν άνεχώρησεν εις Windsor, παρευρέθη εις τὸ ύπουργικόν συμβούλιον, έπέστρεψε δ' εκείθεν διά του σιδηρο-

δράμου· μετά μεσημβρίαν, όπου προήδρευσε συλλαλητηρίου τινός, εις τὰς τέσσαρας ὥρας καὶ ἡμίσειαν ἐπορεύθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κοινοτήτων, ὅπου ἀπήγγειλεν ἕνα μὲν λόγον, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν μεταβολὴν τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἕτερον δὲ ἀφορῶντα τὰ παραβλαλλόμενα ἐκ τῆς Βουλῆς τῶν λόφων προσκόμματα. Τὴν ἐπιούσαν ἀνεχώρει πάλιν διὰ Windsor—σημειωτέον ὅτι δι' ἄνοδον καὶ κήθοδον διατρέχει πενήτην ἀγγλικὰ μίλλια—ἐδέχθη κατόπιν ἐπιτροπὴν τινα πρὸς ἣν ἀπεθύησεν ἀξιόλογον προσφώνησιν, μετέβη εἰτα εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κοινοτήτων, ὅπου ἀπήντησεν εἰς δεκάδα ἐπερωτήσεων, ἀναχωρήσας δ' ἐκείθεν τὴν 9 ὥραν παρευρέθη εἰς θεατρικὴν παράστασιν καὶ ἐπανῆλθε περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως ἴδῃ ἐὰν διεξήγετο ἡμέριμος ἢ συζήτησις.

Ἡ «Ἐφημερίς» τῆς Βαλτιμόρης ἀναφέρει τὸ ἐξῆς γεγονός. Κυρία τις ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εἶχε δαναισθῆ ὅπως ὑπάγῃ εἰς ἐσπερίδα τινὰ τὰ ἐνωτικὰ μιᾶς ἐκ τῶν φίλων της. Τὴν ἐπαύριον τὰ κοσμήματα ταῦτα ἐπεστράφησαν τῇ ἰδιοκτησίᾳ, ἥτις τὰ ἐπανεθέσεν εἰς τὰ ὄτα της, ἀλλ' ἀποτελεσματικῶς ἀπροσδόκητον ἐπῆλθε. Τὰ ὄτα αὐτῆς τὴν μεθεπομένην ἐπίρρεσον καὶ ἐπόνουν, δι' ὅ καὶ προσεκληθῆ ὁ ἰατρός, ὅστις ἐξετάσας εὗρεν ὅτι εἶχε συμβῆ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀληθὴς ἐμβολιασμός. Ἡ πρῆσιν αὐτῆς τῶν ἐνωτικῶν τὴν προτεραιάν εἶχεν ἐμβολιασθῆ. ἐκ ταύτης δὲ ὕλη δαμαλίδος ἐνωφθαλμίσθη διὰ τούτων ἐπὶ τῶν ὠτίων τῆς ἐτέρας κυρίας, ἐξ οὗ καὶ προῆλθε τὸ μοναδικὸν φαινόμενον τοῦ διὰ τῶν ὠτίων ἀκουσίου ἐμβολιασμοῦ.

Τὸ ἐξῆς εὐφρὺς μέσον πρὸς προμήθειαν γραμματοσήμων συνιστῶμεν πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ποιουμένους συλλογὰς ἐξ αὐτῶν.

Κυρία τις γνωστὴ διὰ τὴν μανίαν αὐτῆς πρὸς συλλογὴν γραμματοσήμων παντὸς τόπου, δὲν ἠδύνατο νὰ προμηθευθῆ βουλγαρικὰ τοιαῦτα, μολοντί ἀνεζήτησε ταῦτα πανταχοῦ. Ἐνεκα τούτου κατέφυγεν εἰς τὸ ἔσχατον μέτρον τοῦ ν' ἀποστείλῃ ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας, παρ' οὗ καὶ ἐζήτηε τοιαῦτα. Πρὸ τῶν ἡμερῶν δ' ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος ἐπεμψε πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κυρίαν ὀλοκλήρον συλλογὴν βουλγαρικῶν γραμματοσήμων συνοδευομένην ὑπὸ χαριστάτης ἐπιστολῆς, δι' ἧς αἰτεῖται συγγνώμην διότι δὲν ἀπέστειλε ταῦτα διὰ τοῦ πρώτου ταχυδρομείου, ἐμποδισθεὶς ὑπὸ τῶν κατεπειγουσῶν τοῦ Κράτους του ὑποθέσεων.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἀποτελέσματα ἐμβολιασμοῦ.

Ἡ ἐπιρροή τοῦ ἐμβολιασμοῦ ἐπὶ τῆς θνησιμότητος καταδεικνύεται ἀναμφισβήτητος ἐκ παρα-

τηρήσεων γενομένων ἐν Σουηδία κατὰ τὸ διάστημα ἐνὸς αἰῶνος, διακρινόμενου εἰς τρεῖς περιόδους. Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, τὴν πρὸ τοῦ ἐμβολιασμοῦ, ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀποθιώσεων ἐπὶ ἐνὸς ἐιατομμυρίου κατοίκων ἦτο 1, 973· κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον, καθ' ἣν ὁ ἐμβολιασμός εἶνε προαιρετικὸς καὶ ἀπλῶς συνιστάται εἰς τοὺς κατοίκους, ὁ μέσος ὅρος κατέρχεται εἰς 400· τέλος δὲ καθ' ἣν περίοδον εἶνε ὑποχρεωτικὸς ὁ μέσος ὅρος φθάνει εἰς 189. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνάλογα ἀποτελέσματα ἀπαντῶνται· λ.χ. ἀπὸ τοῦ 1847 μέχρι τοῦ 1853 ὁ μέσος ὅρος εἶνε 305, ἀπὸ δὲ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1877 μόνον 261. Ἐν Γαλλίᾳ, χάρις εἰς τὸν ζῆλον τῶν στρατιωτικῶν ἰατρῶν, αἱ ἐξ εὐλογίας ἀποθιώσεις ἐν τῷ στρατῷ κατῆλθον εἰς ἀριθμὸν, παρῆσαντα τὸν μέσον ὅρον πολὺ κατώτερον ἢ ἐν τῷ πολιτικῷ πληθυσμῷ. Ἐν Σουηδία, ἐν Βαυαρίᾳ, ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ, ἐν Σκωτίᾳ ὁ ἐμβολιασμός ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου, εἰς ὅλας δὲ ἀνεξαιρέτως τὰς χώρας ταύτας ἡ στατιστικὴ παρουσίαζει μέσους ὄρους θανάτων ἐξ εὐλογίας κατωτέρους τοῦ ἐν Ἑλλάδι μέσου ὄρου.

Ὅτι λέγεται περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς ὠφελείας τοῦ δαμαλισμοῦ τοῦτο ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀναδαμαλισμόν. Ἡ σύστασις τοῦ ἀναδαμαλισμοῦ δὲν σημαίνει ἔλλειψιν πεποιθήσεως εἰς τὰ προφυλακτικὰ τοῦ δαμαλισμοῦ ἀποτελέσματα, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ διαρκεῖ ἐπὶ ὀρισμένον τινὰ χρόνον. Ἡ ἐκ δαμαλισμοῦ ἀσφάλεια κατὰ τῆς εὐλογίας δὲν δύναται νὰ παραταθῆ πέραν τῶν ἐπτὰ ἕως δέκα ἐτῶν. Κατὰ τὸ διάστημα λοιπὸν τοῦτο δέον ν' ἀναδαμαλισθῶσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπιτυχῶς πρότερον δαμαλισθέντες.

Πλανῶνται οἱ ἰσχυρίζομενοι ὅτι ὁ ἀναδαμαλισμός κατὰ τὰς ἐπιδημίας ἐστὶν ἐπικίνδυνος· τούναντιον ἐξ ἀκριβῶν παρατηρήσεων ἐξήχθη ὅτι οἱ ἀναδαμαλισμοὶ περιστέλλουσιν τὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἐπιδημιῶν, ἀλλ' ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἴον ὅτι πιθανὸν ὁ ἀναδαμαλιζόμενος, νὰ ἦτο ἤδη ὑπὸ τὴν ἐπιδημικὴν ἐπήρειαν ὅτε ἐγένετο ὁ δαμαλισμός, ὅστις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδὲως θέλει διαφυλάξει αὐτὸν τῆς εὐλογίας, καὶ 2ον ὁ δαμαλισμὸς μόνον μετὰ δέκα ἡμέρας ποτίζει ὅλον τὸν ὄργανισμόν τοῦ ἐμβολιαζομένου καὶ ἐπομένως μέχρι παρελεύσεως τοῦ διαστήματος τούτου πρέπει νὰ προφυλάσσηται ὅσον οἶόν τε ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῆς νόσου.

Κατὰ τινα ἐν Ἀγγλίᾳ γενομένην στατιστικὴν ὁ ἀναδαμαλισμός, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἐπιτυχῆν καθ' ὀλοκλήριαν, ἔχει οὐχ ἥττον ἢν τιμὴν μέτρῳ προφυλακτικὰ ἀποτελέσματα.